

John Adams
Library,

IN THE CUSTODY OF THE
BOSTON PUBLIC LIBRARY.

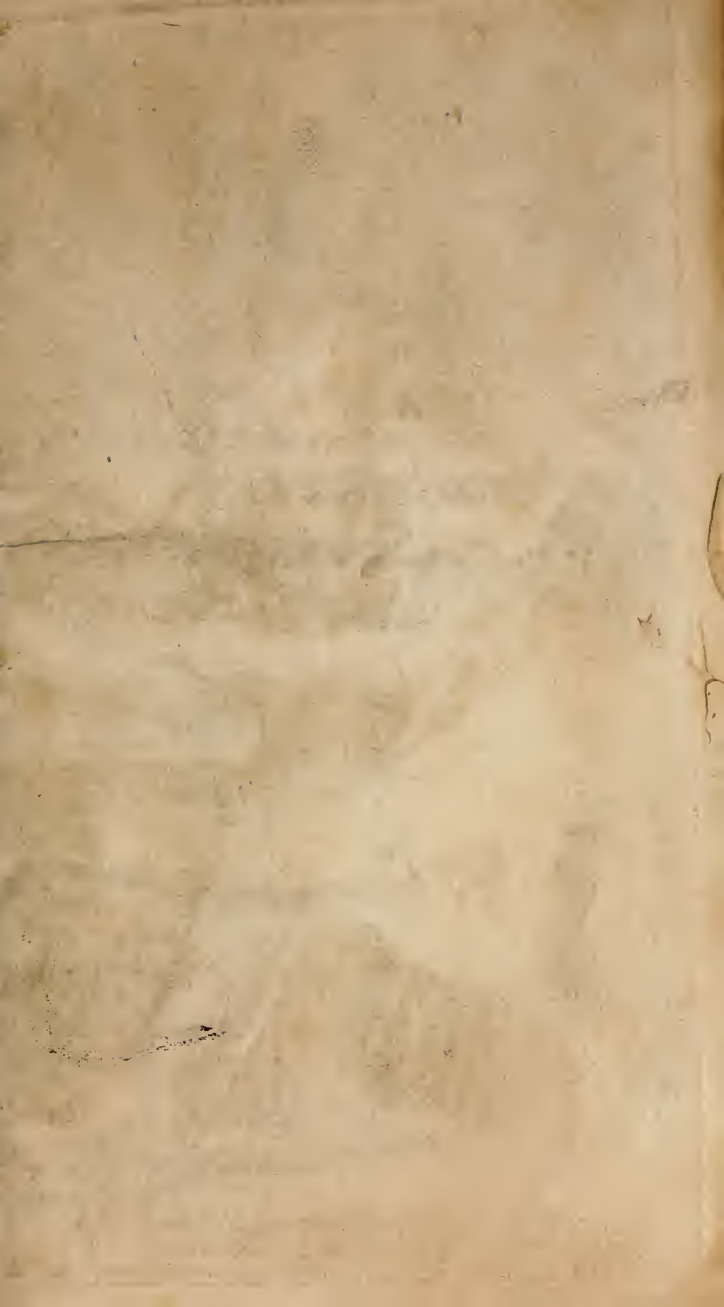
SHELF N^o

★ ADAMS

132.5

Δύλος Επίτιτος γρόμην, κῆσῶμ' ἀνάπρηθς,
Καὶ πενίω Ιεθς, κῆ φίλος ἀθανάτοις,

Sonnet. delin.

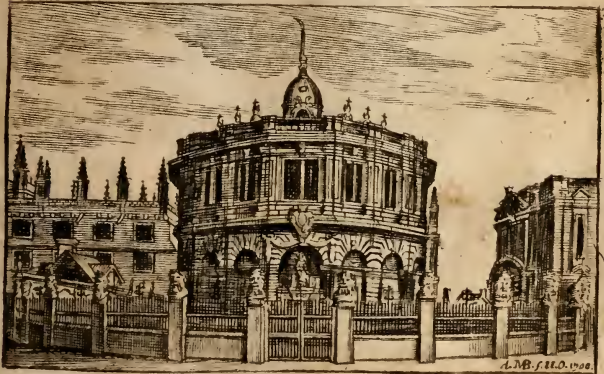
MB fecit.

2. 1. 1. Adorn

EPICTETI ENCHIRIDION LATINIS VERSIBUS ADUMBRATUM.

Per EDVARDUM IVIE A. M. *Ædis Christi* Alumn.
& Rev. Dom. Episc. *Bristol.* à Sacris domesticis.

*Sunt Verba & Voces, quibus hunc lenire dolorem
Possis, & magnam morbi deponere partem.* Hor.

3357

OXONIÆ,
THEATRO SHELDONIANO, MDCCXV.
Impensis H. Clements, ad Insigne *Lunæ Falcatæ* in
Cœmeterio D. Pauli, Londini.

*ADAMS

132.5

Imprimatur,

BERN. GARDINER

Vice-Can. Oxon.

Mar. 25. 1715.

REVERENDO IN CHRISTO PATRI
AC DOMINO,
D. GEORGIO
EPISCOPO
BRISTOLIENSI,
ÆDIS CHRISTI
APUD *OXONIENSES*
DECANO,

Serenissimo REGI ab ELEEMOSYNIS,

Εὐεργέτη & Patrono meo plurimùm colendo.

ACCIPE Versionem hanc Epi-
cteti, Venerande Præful, mul-
tis abhinc annis Tuo hortatu
& sub Tuo Patrocinio inchoatam, va-
riis inde casibus abruptam, eo autem
animo atque consilio tandem absolu-
tam,

tam, ut gratitudinis meæ erga Te monumentum aliquod exstaret. Fas itaque mihi fit dicere Opusculum hoc Metricum Tibi Elegantissimo Poëtæ, Vitæ & Morum Regulas Integerrimo Viro, easque (ni fallor) è Sacro Codice partim delibatas Consummatissimo Theologo, Sanctissimo Episcopo. Dabis autem veniam, Reverende Pater, non Mihi tantùm, siquid in hoc opere peccaverim, sed & Epicteto, siquid Ipse fortè erraverit; Ego intereà ex Tuis Scriptis Veritatem, ex Tuis Moribus Virtutem meliùs ediscam.

Paternitati Tuæ

omni studio devinctissimus

EDVARDUS IVIE.

Lectori S.

CUM primùm huic operi me accingere decreveram, Horatium mihi potissimùm imitandum proposui. Numeros quidem illius secutus sum; utinam & Spiritum & Ingenium assequi potuissem! Gratias autem ago duobus eximiis Viris, Ricardo Mostyn de Penbedw Armigero, & Ricardo Frewin M. D. Ædis Christi Alumno: quorum alter munificentia suâ ad maturandum hoc opus me excitavit; alter effecit, ut per valetudinem id possem absolvere.

Of Things, some are in our Power, and others
not. In our Power are opinion, Pursuit, Desire
& union, and in our Will, whatever are our own
Actions. Not in our Power are Body, Property, Thye
taken, Command, and in our Will, whatever
are not our own Actions.

ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΤΩΝ ὄντων τὰ μὲν ὅστιν ἐφ' ἡμῖν, τὰ δὲ οὐκ ἐφ' ἡμῖν. ἐφ' ἡμῖν μὲν, ἐπιποθήσεις, ὄρμη, ὄρεξις, ἐκκλισις· καὶ ἐνὶ λόγῳ, ὅσα ἡμέτερα ἔργα. ἔκ ἐφ' ἡμῖν δὲ, τὸ σῶμα, ἡ κτῆσις, δόξα, ἀρχαί· καὶ ἐνὶ λόγῳ, ὅσα ἔχῃ ἡμέτερα ἔργα.

ΕΡΙΚΤΕΤΙ ENCHIRIDION.

CAPUT I.

RES rebus quantum distant! Sunt, quæ penes ipsos
Nos positæ Nostrâ poterunt ratione moveri;
Utpote Senſa animi, Desideriumque, Odiumque, &
Cætera de genere hoc. Est, quod parere recusat
Arbitriis Nostris, genus intractabile rerum;
Huc Famam refer, huc Fasces, Sellasque curules;
Corpus item, & Nummos hâc ritè in classe reponas.

Κ Ε Φ. β'.

ΚΑΙ τὰ μὲν ἐφ' ἡμῖν ὄντι φύσιν ἐλεύθερα, ἀκώλυτα, ἀπαρεμπόδιτα. τὰ δὲ οὐκ ἐφ' ἡμῖν, ἀσθενῆ, δοῦλα, κωλυτὰ, ἀλλότρια.

C A P. II.

QUÆ Nostrum penes arbitrium natura locavit,
Jure suo pollent, libertatemque tuentur,
Nescia ferre jugum, nullis obnoxia vinclis.

Quæ Nostrum imperium fugiunt, positæque foris sunt
Res, illas simul invalidas, miserè inque perditas
Comperies, servumque genus, jurisque alieni.

Κ Ε Φ. γ'.

Μεμνησοῦν, ὅτι ἐὰν τὰ φύσιν δοῦλα ἐλεύθερα οἰηθῆς, καὶ τὰ ἀλλότρια ἴσως, ἐμποδίση, πενήση, παραχθήση, μέμψη καὶ θεῖς καὶ ἀνθρώπος. ἐὰν δὲ τὸ σὸν μόνον οἰηθῆς σὸν εἶ), τὸ δὲ ἀλλότριον, ὡσπερ ὄντιν, ἀλλότριον, ὁδεῖς σε ἀναγκάσῃ ὁδέποτε, ὁδεῖς σε κωλύσῃ, ἢ μέμψη ὁδένα, οὐκ ἐγκαλέσῃς πινί, ἄκων πρᾶξις ὁδέν, ὁδεῖς σε βλάβῃ, ἐχθρὸν ἐχέξεις. ἢ δὲ γὰρ βλαβερὸν πείσῃ.

CAP. III.

A Tque aded si te cæcum hæc discrimina fallant,
 Si nequeas Aliena Tuis fecernere, Vincis
 Libera; te quantæ impediunt miserum undique curæ!
 Ingruet O quantus dolor! illususque querelas
 Ah quoties fundes nequicquam, hominesque Deosque
 Accusabis iners, & spem lugebis inanem!

At contrà, si cernis acutum, & callidus inter-
 Noscis res alias aliasque, & ponere certos,
 Lumine purgato, scis fines; necto coronam
 Jam tibi; magnus homo es liberque; en! otia vitæ
 Tranquillæ te certa manent; te nemo morari,
 Cogere te nemo, poterit te lædere nemo;
 Haud cuiquam intendes litem, rixamve movebis;
 Nil unquam invitus facies; quin denique nullum
 Experiere Hostem, quia nil patieris acerbi.

Κ Ε Φ. Δ'.

Τηλικύτων οὐκ ἐφίεμυθ, μέμνησο ὅτι ἔδει
 μετείως κεκινήμενον ἀπείαυ αὐτῶν· ἀλλὰ τὰ
 μὲν ἀφίεμαι παντελῶς, τὰ δὲ ἐκφρίθεομαι ὡς τὸ
 παρόν. εἰάν δὲ καὶ ταῦτα γέλης, καὶ ἀρχὴν καὶ πλατεῖν,
 τυχὸν μὲν ἔσθ' αὐτῶν τέτων τεύξει, ἀλλ' οὐ καὶ τὸ ὡσπ-
 τέρων ἐφίεαυ· πάντως γε μὴν ἐκείνων σποτεύξει, δι-
 ὧν μόνων εὐδαιμονία καὶ ἐλευθερία φερίνε).

C A P. IV.

JAM verò, cùm tanta manent te commoda, cùm spes
 Tanta vocat, pergas hâc gnaviter; eia age, fegnes
 Rumpemoras; nervos intende, & totus in hoc sis;
 Cætera vel profus, vel saltem ad tempus omittas.

Si tamen Hæc, atque Illa sequi, si utrisque potiri
 Stultus aves, Externa tibi quæ sunt bona cordi
 Ne perdas, Metuo, quippe altera cura aliorum
 Te dubium trahit: Hoc Edico fortiter, atque
 Verè Promitto, quòd te ista elementa latebunt,
 Queis sine nec fælax poteris neque liber haberi.

Κ Ε Φ. ε'.

ΕΥθὺς οὕτω πάση φαντασίᾳ τραχέια μελέτα ὀπι-
λέξαν, ὅτι φαντασία εἶ, καὶ ὅ πάντως τὸ φαι-
νόμηνον. ἔπειτα ἔξετάζει αὐτῶν, καὶ δοκίμαζει τέτοις
ποῖς χαμόσιν, οἷς ἔχῃς· πρῶτῳ δὲ τέτῳ, καὶ μάλιστα,
Πότερον αὐτὸ τὰ ἐφ' ἡμῖν ὄσιν, ἢ αὐτὸ τὰ ἐκ ἐφ' ἡ-
μῖν. καὶ ἂν αὐτὸ πᾶν ἐκ ἐφ' ἡμῖν ᾖ, πρῶτῳ ἔσω
τὸ, διότι ὁδὸν αὐτὸς σε.

CAP. V.

SIqua igitur menti violens incurrit imago,

Protinus erige te, dictoque hoc obuius ito :

“Quid tibi vis? Cur, Umbra levis, me ludere tentas?

“Non es, quod simulas. Deinde illis utere normis,

Quæcunque in promptu fuerint : Super omnia, normam

Hanc adhibe ; Nempe, Hæc, rogitas, sita num tibi res sit

In manibus, sitve ex genere hoc, quod Te penes ipsum

Non est ; Si non Te Penes est, haud Pertinet ad Te.

ΚΕΦ. Σ'.

Μεμνησο ὅτι ὀρέξεως μὲ ἐπαγγελία, τὸ ὄπιτυ-
 χεῖν ἔ' ὀρέγη· ἐκκλίσεως δὲ ἐπαγγελία, τὸ
 μὴ ἐμπεσεῖν ἐκείνῳ ὃ ἐκκλίνεῖ). καὶ ὁ μὲ ὀρέξει ἄπο-
 τυγχείων, ἀτυχής· ὁ δὲ ἐκκλίσει ἀπειπίτων, δυστυχής.
 ἂν μὲ οὖν μόνον ἐκκλίνῃς τὰ πρὸ φύσιν τ' ὄπί σοι, ἔ-
 δενί ὧν ἐκκλίνεις ἀπειπεῖ. νόσον δ' ἂν ἐκκλίνῃς, ἢ
 θάνατον, ἢ πενίαν, δυστυχής.

CAP. VI.

Quod fugis, id metuis; quod amas, cupis usq; potiri;
 Utrinque infælix, seu, quem fugis, incidis hamo,
 Seu dulci, quam spes tibi porrigit, excidis esca.

Hinc aded fugias ea sola, ea sola recuses,

Quæ facilè amolirier, atque avertere fas est

Privâ ope, quæ porrò Rationi adverfa repugnant:

Sic tibi, quod nolis, nunquam contingere possit.

Sin Febrim stolidus fugias, Mortemve, Famemve;

Ter miser & quater es: quot te infortunia lædent!

En! Dolor, æternæque aderunt fœdo agmine curæ.

Κ Ε Φ. Ζ'.

Αρον οὖν τ' ἐκκλισιν ἀπὸ πάντων τ' ἐκ ἐφ' ἡμῖν, καὶ μεταίθες ἐπι τὰ ὠρῶς φύσιν τ' ἐφ' ἡμῖν. τὴν ὄρεξιν δὲ παντελῶς ἐπι τ' παρόντος ἀνελε. ἂν τε γὰρ ὄρεγη τ' ἐκ ἐφ' ἡμῖν πνος, ἀτυχεῖν ἀνάγκη τ' δ' ἐφ' ἡμῖν, ὅσον ὄρεγασθαι καλὸν ἂν, εὐδέν εὐδέπω σοὶ πάρεσι. μόνω δὲ τῶ ὄρμαῖν καὶ ἀφορμαῖν ἡρῶ, κέφως μὲν τοι, καὶ μὲν ὑπεξαρέσεως, καὶ ἀνεμδύως.

C A P. VII.

ATque aded quæcunque tibi parere recusant,
Tolle Metum super his, Odiumque. At quid Me-
[tuam ergo,
Inquis. Scilicet hoc, proprio depellere Marte
Quod potes, & ratio non vult admittere recta.
Quid tandem Cupiam? Cupe nil; quin differ in annum
Omne catus Desiderium: Nam, si petis hæc, quæ
Nos penes haud fuerint, nunquam potiere cupitis.
At saltem illa petam, fuerint quæ subdita Nostro
Imperio. Illa quidem, fateor, cupiuntur honestè;
Non tamen idcirco Tibi tanta capeffere fas est;
Nondum etenim huc ventum est: Tu sensim & leniter
[horsum
Tende, cupidinibus nec laxes fræna solutis.

Κ Ε Φ. η'.

Εφ' ἐκάστου τῆς ψυχαγωγόντων, ἢ θρεΐαν παρεχόντων, ἢ σερραμένων, μέμνησο ὅτιλέγειν ὁποῖόν ὄσιν, ἀπὸ τῆ μικροτάτων ἀρχόμενῳ. ἀν χύτσαν σέρρης, ὅτι χύτσαν σέρρης· κατεαγείσης γδ αὐτῆς ἔ παραχθήση. ἀν παιδίον σαυτῆ καθαφιλής, ἢ γυνῶνα, ὅτι ἀνθρωπον καθαφιλεῖς· ἀποθαίοντῳ γδ αὐτῆ οὐ παραχθήση.

C A P. VIII.

NUmquid Jucundum tibi valdè est? Utile numquid? Num tibi quid Charum? Tecum sub pectore [volvas, Indole quâ fuerit, quâ lege tibi id dederint Dii.

Atque aded à Minimis capienda exordia rebus.

Fortè mihi dilecta, & multos commoda in usus
Fictilis Olla domi est : Ego sic mecum, Hæc mera testa est,
Frangeturque levi ictu ; at quid tum ego ? numquid inani
Luctu tabescam ? Puer est mihi & Uxor ; Uterque
Mortalis ; veniet Libitina atque auferet illos :
Hæc aded prævisa mihi ; Non prenda inermis,
Nec nova mî rerum facies, inopinave furget.

Κ Ε Φ. Ζ'.

Οταν ἀφασαί πινθ ἔργα μέλλης, ὑπομί-
μησκει σεαυτὸν, ὁποῖόν ὅστι τὸ ἔργον. ἐὰν λυ-
σόμενος ἀπίης, πρὸβαλε σεαυτῷ τὰ γινόμενα ἐν βα-
λανείῳ· τοὺς ἀπορραίνοντάς, τοὺς ἐκκρομύδας, τοὺς
λοιδορῶντάς, τοὺς κλέποντάς· καὶ ἕτως ἀσφαλέτερον
ἀψήσῃ ἔργα, ἐὰν ὀπιλέγης, ὅτι εὐθὺς λίσσασθαι θέ-
λω, καὶ ἢ ἐμαυτῷ προαίρεσιν καὶ φύσιν ἔχουσαν τηρῆσαι.
καὶ ὡσαύτως ἐφ' ἐκάστου ἔργου. ἔγωγε δὲ, ἂν τι πρὸς τὸ
λίσσασθαι γένηται ἐμποδῶν, πρὸχειρον ἔσται, διότι ἔ-
τῃστο ἡθέλον μόνον, ἀλλὰ καὶ ἢ ἐμαυτῷ προαίρεσιν καὶ
φύσιν ἔχουσαν τηρῆσαι. ἔ τηρήσω δὲ, ἐὰν ἀνακταῖ
πρὸς τὰ γινόμενα.

C A P. IX.

Quicquamne aggredieris? fuerit quo de genere illud,
Dispicias prudens, iterumque iterumque volutes.

Vis tibi membra Lavare? I nunc, pete balnea; quidni?

Antè tamen reputa, quas illic improba turbas

Plebs cieat; Perfundet enim madidum caput undà

Hic tibi; at ille premens latus hinc urgebit & inde,

Detrudetque loco, raucâ & convitia voce

Fundet amarus; at alter notâ callidus arte
 Subducet tunicam, aut soleas : Tamen inde pericli
 Nil erit, ipse catus modò sic tecum egeris antè ;
 Balnea adire libet; quin & defendere certum est
 Fortis & ingenui partes; (pariterque age tecum,
 Cui te cunque operi accinges ;) Interque lavandum
 Qui casus te cunque premat, tibi demum ità fari
 In promptu est, atque hoc curas componere dicto ;
 Membra Lavare quidem volui, sed Membra Lavare
 Non tantùm volui, verùm & Defendere Partes
 Fortis & Ingenui, firmumque per omnia pectus
 Servare : At fungar quî hoc munere, si, simul ac quid
 Adversî acciderit, damnive, ego protinus angar
 Impatiens, mœstusque aures demittam ut asellus ?

Κ Ε Φ. Ι.

ΤΑράσθ τούς ανθρώπους, ἔ τὰ πρῶματα,
 ἀλλὰ τὰ πρὸ τῶ πρῶμάτων δόγματα. οἷ,
 θάνατος οὐδέν δεινόν, ἐπεὶ καὶ Σωκράτης ἀν ἐφάνετο
 ἀλλὰ τὸ δόγμα τὸ πρὸ θανάτου, ὅτι δεινόν, οὐκ εἶνο τὸ
 δεινόν ὅστιν. ὅταν οἷω ἐμποδιζόμεθα, ἢ παρεπιώμεθα,
 μηδέποτε ἄλλως ἀπιώμεθα, ἀλλ' ἐαυτῶς, τῆς τῆς
 ἐαυτῶ δόγματα. ἀπαμδύτῃ ἐργον, τὸ ἄλλοις ἐγκα-
 λῆιν, ἐρ' οἷς αὐτὸς πρῶσθ κακῶς ἠρμένῃ παμδύε-
 σθαι, τὸ ἐαυτῶ. πεπαιδευμένῃ, τὸ μήτ' ἄλλω, μήτ'
 ἐαυτῶ.

CAP. X.

Quid gemis incassum? cur vanas pectore curas
 Usq; foves? Certè haud tantos Res ipsa dolores
 Accendit, sed falsa animum tibi Dogmata turbant.

Mors tibi acerba videtur: at haud ita censuit olim

Inclutus ille Senex patriis damnatus Athenis:

Non te Mors igitur, verùm Tua Dogmata terrent.

Hinc aded implicitus vinc'lis siquando teneris,

Turbatusve hæres, Alios reprehendere noli;

Scilicet in Temet culpa est ; Tua Dogmata damnes.

Nimirum hunc Stolidum Indoctumque ego jure vocabo,

Incusat quicumque Alios, sibi quodd malè cedit

Res Sua : Tyro recens porrò est, (namq; illum ego non-
[dum

Esse reor Sapientem) ultrò qui Se increpat : At quis,

Quis tandem verè Sapiens est? Qui neque culpæ

Quenquam alium infimulat, neque Sese crimine damnat.

Κ Ε Φ. ια'.

ΕΠΙ μηδενὶ ἐπαρτήης ἀλλοτερίῳ προτερήματι. εἰ
ὁ ἵππος ἐπαιρέμεθα ἔλεγμα ἂν, ὅτι, καλός εἰ-
μι, οἶδόν ἂν ἴω. σὺ δὲ ὅταν λέγῃς ἐπαιρέμεθα, ὅτι
ἵππον καλὸν ἔχω, ἴοσι ὅτι ἔπι ἵππῳ ἀγαθῷ ἐπαίρη.
τί οἴω ἔστι σόν; χεῖσις φαντασιῶν. ὡς ὅταν εἰ χεῖ-
σὲ φαντασιῶν χεῖ φύσιν οὐκ ἔστι, τιμικαῦτα ἐπαρτήση.
τότε γὰρ ἔπι σῶ πινι ἀγαθῷ ἐπαρτήση.

C A P. XI.

CUR tibi furtivos petis ambitiosus honores ?

Cur aded usque tumes, nitidus quodd portat Equus
[Te?

An Tuus hic Honor est ? Si fortè Equus ille superbè

Exultet,

Exultet, quatiatque jubam, si calcibus auras

Verberet, atque altum fremat, Haud me pulchrior alter

Est Equus, aspice cervicem, caput, aspice clunes;

Ferrem; Nempe equus est Bonus; haud fero, cum Tibi
[plaudis,

Quod te Equus ille vehit; laus hinc tibi propria nulla est.

At quid deinde Meum est? Heus, dicam; Ita scilicet uti

Externis rebus, ratio ut tibi præcipit æqua;

Feceris hoc, exinde Vir es; jam suscipe dotes

Ipse Tuas, meritis partam jam sume coronam.

Κ Ε Φ. 16'.

ΚΑθάωρ ἐν λιμένι, ἔ' πλοῖς καθορμασθέντος,
 ἀν' ἐξέλθης ὑδρεύσασθ', ὅδ' ἔ' μ' πάρεργόν' ἐστ',
 καὶ κοχλίδιον ἀναλέξασθαι, ἢ βολβάειον· πετάσθαι
 δὲ δεῖ τ' ἀγάνοιαν ἔπι τὸ πλοῖον, καὶ συνεχῶς ἐπιτρέ-
 φεσθαι, μήτοι σε ὁ κυβερνήτης καλέσῃ· καὶν καλέσῃ,
 πάντα ἐκεῖνα ἀφιέναι, ἵνα μὴ δεδεμένῳ ἐμβληθῆς,
 ὡς τὰ πρόβατα· ἔτω καὶ ἐν τῷ βίῳ, ἐὰν διδῶται ἀντὶ
 βολβαεῖς καὶ κοχλιδίς γωαγκάειον καὶ παιδίον, ὅδ' ἐν
 κωλύσθ'. ἐὰν δὲ ὁ κυβερνήτης καλέσῃ, πρέχε' ἔπι τὸ
 πλοῖον,

πλοῖον, ἀφείς ἐκεῖνα πάντα, μηδὲν ὄπισθρομόμην
 εἰάν δὲ γέρων ἦς, μηδὲ ἀπαλλαγῆς ποτε εἶ πλοῖον μα-
 κράν, μήποτε χαλῶντος ἐλλίπης.

C A P. XII.

Navigium in curvo stat littore ; languidus udam
 Defilis in terram Vector, dulcesque requiris

Æger aquas, obiterque simul per littora bulbos,

Et conchas fortasse legis, teretesque lapillos.

At tu Navigii fueris memor usque ; relictam

Usque animo puppim recolas, vocemque magistri

Expectes usque attentus ; signoque recepto,

Eia age, funde sinu conchas, age projice bulbos,

Adque ratem propera, nè vincetus, more bidentum,

Turpiter in cæcas navis trudere cavernas.

At quorsum hæc, rogitas : Quo tendit fabula ? Bulbi

Si vice, vel Conchæ, tibi Filius aut datur Uxor,

Ah, cave te miserum impediant : Nunc, nunc vocat altâ

Voce Gubernator ; vade ocyùs ; ocyùs, inquam,

Missis Filiolis, & Conjuge ponè relictâ,

Curre libens, neque respice. Quòd si tarda senectus
 Instat & arida canities, cave tum malè fanus
 A puppi procul abscedas, nè fortè vocantis
 Haudquaquam veniat domini vox reddita ad aures,
 Nec cæptum finire queas fausto alite cursum.

Κ Ε Φ. ιγ'.

ΜΗ ζήτη τὰ γινόμενα γίνεσθαι ὡς θέλεις· ἀλλὰ θέλε γίνεσθαι τὰ γινόμενα ὡς γίνεσθαι, καὶ εὖ ποιήσῃς. νόσος, σώματος ἔστιν ἐμπόδιον· προαρέσεως δὲ οὐκ, εἰ μὴ αὐτὴ θέλη. χόλαισις, σκέλης ἔστιν ἐμπόδιον, προαρέσεως δὲ οὐκ· καὶ τὸ ἕτερον ἐφ' ἐκάστου τῶν ἐμπιπόντων ὁπίσθη. εὐρήσεις γὰρ αὐτὸ ἄλλο πινὸς ἐμπόδιον, σὸν δὲ οὐκ.

C A P. XIII.

NE verò, nè cuncta Tuo permittier optes
 Arbitrio; ut fiunt, potiùs fieri omnia malis :
 Hoc poteris pacto traducere leniter ævum.
 Ingruit an Febris? Corpus solum invida lecto
 Affigit, non Te; Menti quippe omnia constant

Integra;

Integra ; Propofitum ufque tenes, fat Pectora fanus.

Claudus es ? officium Pes refpuit ; haud tamen unà

Mens titubat, perditve alieno ex vulnere vires.

Sic reputa tecum, quæcunque tibi inciderit res ;

Inde fcies Res fæpè tuas turbarier, haud Te.

Κ Ε Φ. ΙΔ'.

ΕΦ' ἐκάστου τῶν προσηπτόντων, μέμνησο ὅτι σφέ-
 ρων ὅτι σεαυτὸν ζητεῖν, τίνα δυνάμιν ἔχεις
 πρὸς τὴν χεῖρσιν αὐτοῦ. ἐὰν καλὸν ἴδῃς, ἢ καλιῶ,
 εὐρήσῃς δυνάμιν πρὸς ταῦτα ἐγκρατῆσαν. ἐὰν πόνθῃ
 προσφέρηται, εὐρήσῃς καρτερίαν. ἀν λοιδδεῖα, εὐ-
 ρήσῃς ἀνεξιγκακίαν. καὶ ὅπως ἐπιζόμενόν σε οὐ σωμαρ-
 πάσουσιν αἱ φαντασίαι.

C A P. XIV.

ANte oculos quæcunque tuos se sistat Imago,
 Sollicitetque tibi mentem, tecum ipse volutes,
 Quod tibi jam incumbat munus, quis fidere possis
 Viribus, aut quis te Sapiencia muniat armis.

Pulchra venit coram Mulier, lascivaque ridet
Nescio quid blandum tenerumque; At, cui locus hic fit
Virtuti, perquire; aderit Pudor ecce Satelles
Haud piger, infidusve. Labor siquando fatigat
Te gravis, adjutrix vires Tolerantia præstat.
Vellicat immeritum te plebs, & crimine falso
Insequitur? Stabilem firmat Patientia mentem.
Auxilium tibi nusquam aberit. Si re super omni
Sic agitas tecum prudens, atque hic tuus est mos;
Nulla animum species rapiet nova; sed tibi constans
Usque eris, & lenis fluet æquo tramite vita.

Κ Ε Φ. ιέ.

ΜΗδέποτε ἔπι μηδενὸς εἶπης, ὅτι ἀπώλεσα αὐτὸ, ἀλλ' ὅτι ἀπέδωκα. τὸ πομδίον ἀπέθανεν; ἀπέδωξί. τὸ χεῖριον ἀφηρήθη; ὄκῃν κ' ἔτι ἀπέδωξί; ἀλλὰ κακὸς ὁ ἀφελόμενος. τί δέ σοι μέλει, ἀγὰ πίνῃ σε ὁ δοὺς ἀπήτησε; μέγχι δ' ἀνδιδῶ, ὡς ἀλοτεῖς αὐτῷ ἔπιμελῶ, ὡς ἔ πανδοχεῖς ἄ πρῖόντες.

C A P. XV.

A Misisse aliquid dicis te? Falleris, aio.
 Nil ergo amisi? Nil scilicet; Heus, bone; dicam
 Quomodo Nil: Moritur Conjux, aut dulcis ephelus
 Frater, parvulus aut pendens circum oscula Natus;
 Nonne istos Reddis? Sanè hercule. Forfan Agellus
 Eripitur, patriique Lares, & Villa; negas te
 Reddere & hæc, fodes? Reddo, inquis; at est Nebulo, qui
 Eripuit. Fateor; quid tum? quid distat, iniquus
 Ille, æquusve fuat? quid refert, albus, an ater
 Sit, Tros, an Tyrius, per quem repetit Dominus res

Ipse suas æquus? cur mussas? Dum tamen harum
 Ille usum indulget, sic utere, tanquam alienis,
 Non propriis; sic disce frui, velut imbri viator
 Asperfus fruitur cauponâ, unctâve popinâ.

Κ Ε Φ. 15'.

EI παροφθαλμίαις, ἀφες τοὺς ποιήτας ἀγαλο-
 γισμύς· ἐὰν ἀμελήσω τ' ἐμῶν, ἔχ' ἕξω ἀγα-
 προφάς· ἐὰν μὴ κολάσω τ' παῖδα, πονηρὸς ἔσται. κρεῖσ-
 σον γὰρ λιμῶν ἀποθανεῖν, ἀλυπον καὶ ἀφοβον γενόμενον,
 ἢ ζῆν ἐν ἀφρόνοις παρεσόμενον· κρεῖττον δὲ τ' παῖδα
 κακὸν (εἶ), ἢ σε κακοδαίμονα.

C A P. XVI.

PRoficere usque cupis? Crucient nè talia mentem;
 Si neglecta mihi sit res, decedere summâ
 Siquid ego patiar, fuerit neque cura peculî,
 Vivere quî potero? Puer est mihi; mox erit ille
 Nequam; opus est Virgis, Fuste est opus. O bone, temet
 Cur adeò vexas? Esto; Penuria victûs

Te premat, atque Fame pereas, vacuus modò curis
 Dum pereas: Nempe hoc fatius, quàm ut tristitiâ usque
 Oppressum pleno ditet te Copia cornu.
 Esto; tibi fuerit Puer Improbus; Improbus Ille
 In scelus omne ruat præceps, Te experte doloris:
 Hoc fatius, quàm perpetuo Te pectora luctu
 Torqueri, & miseram curis disperdere vitam.

Κ Ε Φ. ιζ'.

ΑΡξαι τοιγαρῶν ἀπὸ τῶν μικρῶν. ἐκχεῖται τὸ ἐλάδιον; κλέπτει οἰνάειον; ὅτι λέγε, ὅτι, ποσὸν πωλεῖ ἀπάθεια, ποσὸν ἀταραξία. ὡρεῖται δὲ ὁδὸν φερίνει. ὅταν δὲ καλῆς τὴν παιδα, εἰ θυμῷ ὅτι δύναται μὴ ὑπακῶσαι καὶ ὑπακῶσαι, μηδὲν ποιῶσαι ὧν θέλεις. καὶ ἔχ' ἔπος ἔγω ἀπὸ καλῶς, ἵνα ἐπ' ἐκείνῳ ἦ, τὸ σε ταραχθῆναι.

C A P. XVII.

PRima aded in parvis fuerint tentamina rebus.
 Siquis humi tibi fortè Oleum diffuderit, aut si
 Abstulerit Vinum, tacito sub pectore volvas
 Protinus hæc tecum, Tanti Patientia, tanti
 Stat mentis tranquilla Quies; quid valdiùs optem?
 Ecquid enim vœnit pretio sine? Jam Puerο mî
 Est opus; ille domi non est; sin fortè fuisset,
 Cessaret vecors: quid agam? num ringar ineptus?
 Non Ego; nec Servum penes esse sinam, ut mihi pectus
 Torqueat ad libitum; res illi haud tam benè cedit.

Κ Ε Φ. ιή.

ΕΙ προσκόψαι θέλεις, ὑπόμεινον ἕνεκα ὄκτος
 ἄνευ δόξαι, καὶ ἠλίθισθ. μηδὲν βέβηλα δοκεῖν
 ὄψασθαι. καὶ ἐν δόξης πρὸς εἰνάμεις, ἀπίσται σεαυτῶ.
 ἴσθι γὰρ, ὅτι ἔραδίον, καὶ τὸ προσάρεσιν τὸ σεαυτῶ καὶ
 φύσιν ἔχουσιν φυλάξαι, καὶ τὰ ὄκτος· ἀλλὰ τὸ ἕτερον
 ὄπιμελέμενον, ὄ ἕτερον ἀμελήσαι, πᾶσα ἀνάγκη.

C A P. XVIII.

PRoficere usque cupis? num vis contendere porro?

Obdures animum, fatuusque amensque vocari

(Dum res externas tenuis) patienter & æquâ

Mente feras; etiamque optes nil scire videri.

Sin te miretur, sin laudet fortè popellus,

Ipse tibi diffide, memor, quòd sancta tueri

Munia naturæ, externis pariterque potiri

Rebus non adedò facile est; at, cùm tibi pectus

Occupat alter amor, certâ alter lege recedit.

Κ Ε Φ. ιθ'.

AN θέλῃς τὰ τέκνα σου, ἢ τὴν γυναῖκα, ἢ τὴν φίλῃς σε πάντοτε ζῆν, ἢ λίηθαι εἰ. τὰ δὲ μὴ ὅτι σοι θέλεις ὅτι σοι εἶ, ἢ τὰ ἀλλότρια, σὰ εἶ. ἔγω καὶ τὴν παῖδα θέλῃς μὴ ἀμαρτάνειν, μωρὸς εἶ. θέλεις δὲ τὴν κακίαν μὴ εἶ κακίαν, ἀλλ' ἄλλό τι. ἀν δὲ θέλῃς ὀρεγμένον μὴ ἀποτυγχάνειν, τῆτο δυνάσαι. τῆτο οὖν ἀσκει, ὃ δυνάσαι.

C A P. XIX.

VIS nullus Natos casus tibi, nullus Amicos
Auferat ? innumeros vis Uxor vivat in annos ?

Stultus es infansque, cupis quia fata Deorum

Te penes esse, adeoque aliena negotia curas.

An cupis, ut nunquam peccet Puer improbus ? cheu

Te miserum, demens dum res mutare laboras,

Atque ipsam vitii naturam invertere tentas !

At nihil ergo petam ? Nihil, inquis ? Quin ego dicam ;

Quod Potes Ipse, Velis ; nil ultrà ; sic tibi nunquam

Irrita vota cadent, nec Spe luderis inani.

Κ Ε Φ. κ'.

ΚΥειθε ἐκάστου ὅστιν ὁ τῷ ἑαυτοῦ ἐκείνῃ θελο-
 μύων, ἢ μὴ θελομύων, ἔχων τὴν ἑξουσίαν εἰς τὸ
 ποιῆσαι, ἢ ἀφελεῖσθαι. ὅστις οὖν ἐλεύθερος (εἶ) βέ-
 λεῖ, μήτε θελέτω τι, μήτε φουγέτω τι τῷ ἐπ' ἄλλοις.
 εἰ δὲ μὴ, δαλεύειν ἀνάγκη.

C A P. XX.

EStne hominum quisquam, data cui fit tanta potestas,
 Invito ut tollat tibi dulcia, ponat amara,

Cum volet? Hunc Dominumque tuum, Regemq; fateris.

Vis Liber fieri? Hâc unâ ratione catenas

Excutes, Ea sola velis, ea sola recuses,

Quæ proprii juris fuerint, obnoxia nulli.

Hoc nisi feceris, haud poterunt adamantina vinc'la

Solvere Prætores centum; rescindere nexas

Non valet Alcides, non Jupiter ipse catenas.

Κ Ε Φ.

Κ Ε Φ. κα'.

ΜΕμνησο, ὅτι, ὡς εἰ συμποσίῳ, δεῖ σε ἀνα-
 φρέεσθαι. ἀειφειρόμενον γόνε πι κατὰ
 σε; ἐκλείνας ἢ χεῖρα, κοσμίως μετὰλαβε. παρέρ-
 χε; μὴ κἀτεχε. ἔτω ἤκει; μὴ ὀπίβαλε πόρρω ἢ
 ὄρεξιν, ἀλλὰ φείδνε μέγρις ἀν γένηται κατὰ σε.
 ἔτω πρὸς τέκνα, ἔτω πρὸς γυναικα, ἔτω πρὸς ἀρ-
 χῆς, ἔτω πρὸς πλῆτον· κὺ ἔση ποτὲ ἀξιῶ ἢ θεῶν
 συμπότης. ἀν δὲ κὺ πρῶτατεγέντων σοι μὴ λάβης, ἀλλ'
 ὑφρίδης, τότε ἔ μόνον συμπότης ἢ θεῶν ἔση, ἀλλὰ
 κὺ σωάρχων. ἔτω γ' ποιῶν Διογένης κὺ Ηράκλειτος,
 κὺ οἱ ὅμοιοι, ἀξίως θεοῖ τε ἦσαν, κὺ ἐλέγηντο.

C A P. XXI.

TE gerere in Vitâ simili ratione memento,
 Quâ temet geris in Cænâ. Patinam puer ad te
 Pertulit, exstructasque dapes? Aliquam inde pudenter
 Partem fume, nec ora nimis distenta perungas
 Rusticus. An nitidas lances, conditaque lautè
 Fercula prætervecta vides? Avidam cave dextram
 Usquam protendas, cave volvas limus ocellos

Huc illuc cupidos. Nondum cibus advenit? At tu
 Usque sede patiens, nec clames, Ocyùs afflos
 Pone, puer, pisces; Nemo conchylià? nemo
 Ostrea fert? nemo mullos? Insane, quiescas;
 Nec puerum vexes, neque dentem in dente fatiges.

Hanc benè si teneas legem, hâc ratione modestus
 Si te gefferis ad Nummos, Famamque, & Honores,
 Hâc ad Filiolos pariter, Sponsamque, Deorum
 Mox conviva bonus fueris: Sin sobrius ista
 Respueris oblata, Deus, Deus hinc eris; ipse
 Jupiter affurgit, solii & Te in parte reponit.
 Arte hâc Diogenes, Heraclitusque, aliique
 Porrò, culta quibus Sapientia prisca viris est,
 Ascendêre domos Superùm, & numerantur in Illis.

Κ Ε Φ. κβ'.

ΟΤαι κλαίοντα ἰδῆς πινὰ ὡς πένθει, ἢ ἀποδη-
μῆντος τέκνη, ἢ ἀπολωλεκότες τὰ ἑαυτῶ,
πρόσεχε, μή σε ἡ φαιτασία σωμαπᾶση, ὡς ὡ κα-
κοῖς ὄντος αὐτῶ, τοῖς ὀκτός· ἀλλ' εὐθύς ἀφείρει πρὸς
σεαυτῶ, καὶ λέγειν ἔγω πρόχρηρον, ὅτι τῶτον θλίβει, καὶ
τὸ συμβεβηκός, (ἄλλον γὰρ ἔθλίβει) ἀλλὰ τὸ δόγμα
τὸ πρὸς τῶτα. μέλει μὲν τοι λόγος μὴ ὀκνεῖ συμπε-
φέρεσθαι αὐτῶ, καὶ ἔγω τύχη, σωμαπενάξαι· πρόσ-
εχε μὲν τοι, μὴ καὶ ἔσωθεν σωμαπενάξῃς.

C A P. XXII.

NUmquis in expletum mæret, quod trans mare cur-
Filius, aut amens luxu bona patria perdat? ^{[rat}

Tum cave, nè species magnorum inopina malorum

Te quoque transversum rapiat, nè fallat imago

Tam vani luctûs : Quin tu sic dispice tecum ;

Non Res ipsa hominem, sed tantum Dogmata vexant ;

Nam neque Res Aliis tantos facit ista dolores.

Quin Sermone tenus facias miscere querelas

Haud veto ; sed cave nè luctus tibi Pectora tangat,

Perfideatque ad vivum, imas penetretque medullas.

Κ Ε Φ. κγ'.

ΜΕμνησο, ὅτι ὑποκριτὴς εἶ δράματος, οἷα
 ἂν θέλῃ ὁ διδάσκαλος. ἂν βραχὺ, βρα-
 χέῃ. ἂν μακρὸν, μακρῷ. ἂν πτωχὸν ὑποκρίνα-
 σθαι σε θέλῃ, ἵνα καὶ τῷτον εὐφρῶς ὑποκρίνη. ἂν χω-
 λὸν, ἂν ἄρχοντα, ἂν ιδιώτῃ. σὸν γὰρ τῷτ' ἔστι, τὸ
 δοθῆν ὑποκρίνασθαι πρὸς ὅσον καλῶς. ἐκλέξασθαι
 δ' αὐτὸ, ἄλλα.

C A P. XXIII.

NOS sumus in scenâ; quin & mandante Magistro,
 Quisque datas agimus partes: Sit longa, brevifve
 Fabula, nil refert: Tyrio seu dives in ostro
 Incedam, pannis seu veler squallidus, imo
 Prognatus populo, seu fracto crure, humerove,
 In triviis rogitem æra; placet lex; hanc quoque bellè
 Actor personam non inconcinnus ad imum
 Usque feram; Hoc, hoc nempe Meum est; at munia nobis
 Didere, Partirique, Opus hoc & Cura Deorum est.

Κ Ε Φ.

Κ Ε Φ. κδ'.

Κοραξ ὅταν μὴ αἴσιον κράξει, μὴ σωμαρπαζέτω
 σε ἢ φαντασία, ἀλλ' εὐθὺς διαίρει ὡς εἶσε
 αὐτῷ, καὶ λέγε, ὅτι τρίτων ἐμοὶ ὄσδ' ἐν ὀπισθημαίνεται,
 ἀλλ' ἢ τῷ σωματίῳ μου, ἢ τῷ κτησιδίῳ μου, ἢ τῷ
 δοξαρίῳ, ἢ τοῖς τέκνοις, ἢ τῇ γυναικί. ἐμοὶ δὲ πάντα
 αἴσια σημαίνει, εἰάν ἐγὼ θέλω. ὅ, τι γὰρ ἀν' τρίτων ἀπο-
 βαίνει, ἐπ' ἐμοὶ ὄσιν ὠφελήθηνα ἀπ' αὐτῶ.

CAP. XXIV.

EN! Cornix invisā futuri nuncia damni
 Nescio quid ferale canit: Sed cur trepidas? cur
 Pallefcis? quin fume animos, & sic age tecum;
 Certè hinc nulla manent mala Me; Fundufve, Domufve
 Plectetur forfan, vel Conjux, Progeniefve,
 Fama fimul, Corpusque meum: Tamen omnia faulſta
 Sunt portenta Mihi, ſi ſtet modò certa Voluntas;
 Nam quicunque aded Caſus portenta ſequatur,
 Me penes eſt hinc jucundos decerpere fructus.

ΚΕΦ. κέ'.

ΑΝΙΚΗΤΩ εἶναι διώσασα, εἰὰν εἰς μηδένα ἀ-
γῶνα κατὰβαίνης, ὃν οὐκ ἔστιν ὄπί σοι νικῆσαι.

CAP. XXV.

VIS esse Inviētus? Cupis in certamine nullo
Esse minor? Rem inventam habeo, effectamque
[tibi do:
Scilicet in nullam descendas cautus arenam,
Contendas nusquam, tibi ni Victoria certa
In manibus sit: Habes, totā quod mente petīsti.

ΚΕΦ. κς'.

ΟΡΑ μήποτε ἰδὼν πῖνα περιμάμνον, ἢ με-
γαλοδυναμῆμνον, ἢ ἄλλως εὐδοκιμῶντα,
μακαρίσης, ὑπὸ τῆ φαντασίας σωμαρπαθεῖς. εἰὰν
γὰρ εἰ τοῖς ἐφ' ἡμῖν ἢ ἕσια ἔ' ἀπαγεῖς ἢ, ἔτε ὁ φθό-
νῳ, ἔτε ζήλοτυπία χέραν ἔξει. σὺ δὲ αὐτὸς ἔ-
πρατηγὸς, οὐ φρύτανις, ἢ ὑπατος εἶναι θελήσης, ἀλλ'
ἐλεύθερῳ. μία δὲ ὁδὸς πρὸς τοῦτο, κατὰφρόνησις
τῆς οὐκ ἐφ' ἡμῖν.

CAP.

CAP. XXVI.

PLebs siquem imperio coret, trabeave nitenti
Induat, atque secundâ ad cœlos efferat aurâ ;
Si censu quis clarus equestri balnea, villas
Exstruat, aut aret ampla paterni jugera fundi ;
Tunc hominem cave divitiis vel honoribus auctum
Attonitus stupeas fatuè, dicâve beatum,
Téque Hunc esse velis : quid enim ? Si, quæ penes ipsum
Te fuerint, faciant serventque ea sola beatum,
Cur tandem Invidiâ tibi pectus inaniter angis ?
Æmula cur vanâ mens ambitione laborat ?
Hinc adèd facilis siquis Deus, En, ego, dicat,
Jam faciam quod vis, magnarum Dux legionum
Seu fieri malis, seu Consul, sive Senator ;
Tu super his constans animi, & præsentibus aptus,
Nil horum indigeo, referes ; Liberque, Potensque
Usque Mei vivam ! fatis est : Sic denique Liber
Evadam, res Externas si temnere discam.

Κ Ε Φ. κζ'.

Μεμνησο, ὅτι ἔχ' ὁ λοιδορῶν ἢ τύπων ὑβρίζει, ἀλλὰ τὸ δόγμα τὸ αὐτῶν τέτων, ὡς ὑβρίζοντων. ὅταν ἔνερθίσῃ σέ τις, ἴσθι ὅτι ἡ σὴ σε ὑπόληψις ἠρέθισε. ποιγαρῶν ἐν πρώτοις πειρῶ ἐπὶ τῆς φαντασίας μὴ σωμαρπαθῶμαι. ἀν' ἧ ἀπαξ χρόνος καὶ διατριβῆς τύχης, ῥᾶον κρατήσεις σεαυτῶ.

C A P. XXVII.

AN mihi fuste caput minuit quis? an unguibus atrox
Involat in malam? an colaphis convitia miscet?

Non mihi Verba nocent, non Verbera; at omnia in auras
Cassa abeunt, animus nisi me meus angit iniquus.

Cædit me? cædat: fundit convitia? fundat:

Non tamen hoc idè potis est Me Lædere pacto;

Tum demum Lædar, cùm me læsum Ipse Putâro.

Haud finam ad internas manent mihi ut ista medullas

Probra, nec attonitus rerum novitate ciebor:

Proderit indulgere moram: Tum scilicet omnis

Ultrò animorum æstus cadet, in seseque refidet.

Κ Ε Φ.

Κ Ε Φ. κή.

Θ Ανατός, καὶ φυγή, καὶ πάντα τὰ δεινὰ φαι-
νόμηναι, ὡρὸ ὀφθαλμῶν ἔτω σοι καθ' ἡμέ-
ραν· μάλιστα δὲ πάντων ὁ θάνατος. καὶ οὐδέν
οὐδέποτε ταπεινὸν εἰσημιθήσῃ, οὔτε ἄγαν ἐπιθυμί-
σῃς πινός.

C A P. XXVIII.

Vivere si rectè cupias, Mortem, atque Catenas,
Et mala dura Fugæ, verbo uno, quicquid Acerbi
Valdè humana cavet natura, atque acriter horret,
Assiduè ante oculos ponas : Super omnia Mortis
Vive memor, persæpè animo Mors certa recurset.
Exin nil parvum sapias ; nil vile subibit
Mentem ; nulla animum torquetur dira cupido.

E

Κ Ε Φ.

Κ Ε Φ. κθ'.

Φιλοσοφίας ὀπιθυμῆς; παρασκευάζεσθαι αὐτόθεν, ὡς καταγελασθησόμενοι, ὡς καταμωκισομένων σε πολλῶν, ὡς ἐρέντων, ὅτι, ἄφρων φιλόσοφος ἡμῖν ἐπανελήλυθε, καὶ πόθεν ἡμῖν αὐτῇ ἢ ὄφρυς; σὺ δὲ ὄφρυά μ' ἢ μὴ χῆς; ἢ δὲ βελτίων σοι φαινομένων ἔπας ἔχει, ὡς ὑπὸ ἔθευ τεταλμῆρος εἰς τῷτιν ἢ τάξιν. μέμνησο δὲ, ὅτι ἐὰν μὲ ἐμμείνης τοῖς αὐτοῖς, ὁ καταγελαστών σε ἄλλοτερον, ἔτι σε ὑπερενηθαυμάσασιν· ἐὰν δὲ ἠπληθῆς αὐτῶν, διπλῶν ἄλλοτερον λήψῃ καταγέλωτα.

C A P. XXIX.

VIS verè Sapiens fieri? Poterisne cachinum,
 Atque sales perferre indocti, & scommata, Vulgi?
 Hirsutam hic vellit barbam; vultum ille, habitumque
 Lascivus ridet, fetas, atque hispida membra
 Increpat, Unde tam acerbus ades? Tam torva repente
 Unde tibi frons est? At, si me audire velis tu,
 Deme supercilium, nec turpiter hirtus & atrox
 Appare: Verùm defendas gnaviter istas,

Quas

Quas suscepisti, partes ; tueare locum, & stes
Immotus, quasi te hâc Deus in statione locâffet.
Quòd si Virtutis fidus rigidusque fatelles
Fortiter usque locum defendas, & tibi constes ;
Qui modò te risit, Populus venerabitur ultrò,
Ingentesque tibi plaudens decernet honores :
Sin partes timidus mutâris transfuga ; jam Bis
Præbebis risum plebi, Bis fabula fies.

Κ Ε Φ. λ'.

ΕΑΝ ποτέ σοι γένηται ἔξω φραγιῦμαι, πρὸς τὸ βυλῆθῆναι ἀρέσασθαι πινί, ἴσθι ὅτι ἀπώλεσας τὴν ἔνστασιν. ἀρκῦ οὖν ἐν παντὶ τῷ ἔῃ φιλόσοφου. εἰ δὲ καὶ δοκῆν βάλει, τῷ ἔῃ σεαυτῷ φάμῃ, καὶ ἰκανὸς ἔσῃ.

C A P. XXX.

EXtra Te numquid quæris? Cuiquàmne placere Optas? Lapſa manu arma; loco pulſusque recedis.

Sis Bonus & Sapiens; Satis est; nihil amplius opta;

Sin ultrà cupias sapiensque bonusque Videri,

Scilicet is videre Tibi; jam Laudis abundè est.

Κ Ε Φ. λα΄.

ΟΥτοί σε οί ἀγαθοισμοί μὴ θλιβέτωσθε. ἀπ-
 μος ἐγὼ βιάσομαι, καὶ ὁδοὺς ἐδαμῶ. Εἰ γὰρ
 ἢ ἀπμία ὄσι κακόν, καὶ δυνάσασθαι ἐν κακῶ (εἴ) δι' ἄλ-
 λον, καὶ μάλλον ἢ ἐν ἀγαθῶ. μή τι οὖν ὄσον ἔργον
 ὄσι τὸ ἀρχῆς τυχεῖν, ἢ παραληφθῆναι ἐφ' ἐπίασιν; ἐ-
 δαμῶς. πῶς οὖν ἐπὶ τούτ' ἐστὶν ἀπμία; πῶς δὲ ὁδοὺς
 ἐδαμῶ ἔσθαι, ὃν ἐν μόνοις εἶνά τινα δεῖ τοῖς ὄσι, ἐν
 οἷς ἔξεστί σοι (εἴ) πλείου ἀξίω; ἀλλὰ σοι οἱ φίλοι ἀ-
 βοήθητοι ἔσονται. τί λέγεις τὸ ἀβοήθητοι; ἔχ' ἔξουσι
 ὄσασθαι ἀργύριον; ὄσασθαι πολίτας, Ῥωμαίων αὐτὰς ποιή-
 σθαι; τίς οὖν σοι εἶπεν, ὅτι ταῦτα τ' ἐφ' ἡμῖν ὄσιν,
 ἔχ' ἔξουσι ἀλλότρια ἔργα; τίς δὲ δουλεύει δούλῳ ἑτέρῳ,
 ἀ μὴ ἔχ' αὐτός; κτήσασθαι οὖν, φασίν, ἵνα καὶ ἡμεῖς ἐ-
 χωμεν. εἰ δύναμαι κτήσασθαι, τερῶν ἐμαυτὸν ἀδύμονα,
 καὶ πτόν, καὶ μεγαλόφρονα, δεικνύετε τ' ὄσόν, καὶ κτήσο-
 μαι. εἰ δ' ἐμὲ ἀξιοῦτε πάρα τὰ ἐμαυτῶ ἀπολέσθαι,
 ἵν' ὑμεῖς τὰ μὴ ἀγαθὰ ποιήσασθε, ὄσατε ὑμεῖς,
 πῶς ἀνισοί ἐστε, καὶ ἀγνώμονες. τί δὲ καὶ βέλεσθε μάλ-
 λον; ἀργύριον, ἢ φίλον πτόν καὶ ἀδύμονα; εἰς τούτο
 οὖν μοι μάλλον συλλαμβάνετε, καὶ μὴ, δι' ὧν ἀποβα-
 λῶ αὐτὰ, ταῦτά με πτόσθαι ἀξιοῦτε. ἀλλ' ἢ πατρίσι,
 ὄσον ἐπ' ἐμοί, φασίν, ἀβοήθητος ἔσθαι. πάλιν, ποῖαν
 καὶ ταύτῳ βοήθειαν; φασὶν ἔχ' ἔξει ἀγαθὸν σε, ὅτε βα-
 λανῆα;

λαυῖα; καὶ πὶ τῦτο; ὁδὲ γὰρ ὑποδήματα ἔχει χρυσοῦ
 καὶ χαλκία, ἔδ' ὅπλα χρυσοῦ καὶ σκυτέα. ἰκανὸν δὲ, εἰ ἂν
 ἕκαστος ἐκπληρώσῃ τὸ αὐτῷ ἔργον. εἰ δὲ ἄλλον πινά
 αὐτῷ κατασκευάζῃς πολίτιν πικρὸν καὶ ἀδύνατον, ὁδὲν
 ἂν αὐτῷ ὄφειλες; ναί. ὁκοῦν ὁδὲ σὺ αὐτὸς ἀνω-
 φελὴς ἂν εἴης αὐτῷ. πῖνα οὖν, φησι, χάραξ ἔξω ἐν
 τῇ πόλει; ἡ ἂν δύνῃ, φυλάττων ἅμα καὶ πικρὸν καὶ
 ἀδύνατον. εἰ δ' ἐκείνῳ ὄφελῃ βυλόμυθος, ἀπο-
 βαλεῖς ταῦτα, πὶ ὄφελῃ ἂν αὐτῷ γένοιτο, ἀναμῆς
 καὶ ἀπίστος ἀποτελεσθεῖς;

C A P. XXXI.

NE verò hanc vanam foveas sub pectore curam,
 Heu! miser in pretio non sum, Sine nomine vi-
 [vam
 Obscurus, totumque agitabo inglorius ævum;

Hos depone metus; Age, dic mihi, Tunc securim,

Tu fasces donare potes tibi, eburve curule?

An Temet penes est epulis accumbere Regum?

Non penes est, inquis. Quod te ergo dedecus urget?

Quæ te culpa premit? Quis tandem turpior illo

Evadis pacto? Vitio demùm id tibi vertit

Quisquam hominum, immeritumque; alieno crimine damnat?

Annon in pretio es, dum Mens tibi conscia recti
 Plaudit, virtutis summo te in culmine sistit,
 Atque Suos, quoscunque potest, tibi tradit honores?
 Respondes forsan, Non possum vivere Amicis
 Commodus, Haud opibus Fratrem, charosque Propinquos
 Est augere mihi, in censumve referre Quiritum.
 Si tibi nil horum in manibus, nec munera apud Te
 Sint ea, qui praestes Illis? Verum, agmine facto,
 Cur non illa paras, clamant, ut copia nobis
 Suppetat? Eia, pares. Ego nempe parabo libenter,
 Si possim recte, illa sum servare pudorem
 Dummodò mihi liceat, modò magnanimusque bonusque
 Illa parare queam; Monstrate viam, & sequar ultra;
 Sin Mea profundam Bona prodigus, ut coemam quae
 Haud bona sunt Vobis; pacto quò jam redit isto
 Res mihi? Stultus Ego magis, an Vos estis Iniqui?
 Quid Nummus vobis si desit? Habetis Amicum
 Sincerum, fortemque, verecundumque; quid ultra

Optandum est? Utra res potior? Ferte ergo, precor, mi
Auxilium, bonus ut perstem, & sincerus ad imum;

At verò, ut cedam, ut virtutis castra relinquam?

Transfuga, quis tandem verus suadebit amicus?

Succinit hinc alter, Charos, age, respice Cives,

Et Patriæ te tangat amor. Sed quid faciam vis?

Non per me latas (fateor) dat Porticus umbras,

Balnea nec condo; Non est, quòd multa loquamur;

Haud rectè Soleas aptat Faber, Armave Sutor:

Quisque suam demùm (fatis est) exerceat artem.

Quid si fortè Alium civem gnavumque bonumque

Urbi sufficiam, & claris virtutibus auctum

Educam, patriæque decus columenque futurum?

Ecquid erit pretii? numquid Patriæ utile faxo?

Utile nimirum faxis. Hinc quærere pergo;

Ipsè Ego si constans civis, si fidus amicus,

Si merear fortisque verecundusque vocari,

Nil ego tum patriæ profum? Sed quis tibi in urbe

Est Locus? Is locus est, salvâ virtute parare
 Quem licet, incolumique fide: Sin fortè pudorem
 Desero, Virtutisque viam, Vos, dicite, Cives,
 Quî profim patriæ malè fidus, turpis, & excors?

Κ Ε Φ. λβ'.

Προεπιμήθη σο πῶς ἐν ἐπιείκῃ, ἢ ἐν παροργισμῷ, ἢ ἐν τῷ παραληφθῆναι εἰς συμβολίαν; εἰ μὲν ἀγαθὰ ταῦτά ἐστι, χαίρειν σε δεῖ, ὅτι ἔτυχεν αὐτῶν ἐκείνος· εἰ δὲ κακὰ, μὴ ἀχθεῖν, ὅτι σὺ αὐτῶν οὐκ ἔτυχες. μέμνησο δὲ ὅτι ἔδύνασαι μὴ ταῦτα ποιῶν πρὸς τὸ τυχεῖν ἢ οὐκ ἐφ' ἡμῖν, ἐκείνων ἢ ἴσων ἀξιῶσθαι. πῶς γὰρ ἴσον ἔχῃ δύναμις, ὁ μὴ φοιτῶν ἐπιθύρας πινὸς, τῷ φοιτῶντι; ὁ μὴ παρέμπων τῷ παρέμπωνι; ὁ μὴ ἐπαμῶν τῷ ἐπαμῶνι; ἀδίκος ὢν ἔση καὶ ἀπληθὺς, εἰ μὴ παροργισθῆται ταῦτα, ἀντ' ὧν ἐκείνα παροργισθῆται, παροργισθῆται αὐτὰ βελήσῃ λαμβάνειν. ἀλλὰ πόσος παροργισθῆται φείδακας; ὁ βολῶν, ἀν' ἔγωγε τύχη· ἀν' ὢν τις παροργισθῆται ἢ ὁ βολῶν, λάβῃ φείδακας, σὺ δὲ μὴ παροργισθῆται μὴ λάβῃς, μὴ οἷα ἔλαπτον ἔχῃ ἢ λαβόντος· ὡς γὰρ ἐκείνος ἔχει φείδακας, ἔγωγε σὺ ἢ ὁ βολῶν, ὢν ἔγωγε ἔδωκας. ἢ αὐτῶν

δὴ πρόπον καὶ ταῦτα· ὃ προσεκλήθη ἐφ' ἐπίασίν πι-
 νθησῶ; ὃ ᾧ ἔδωκας τῷ καλῶντι πῶς πωλεῖ τὸ δεῖ-
 πνον· ἐπάμνυ δ' αὐτὸ πωλεῖ, θεραπείας πωλεῖ. δὲς
 ἔν τῷ ἀφάφρονι, εἰ σοι λυσιτελεῖ τὸ πωλύμυμον· εἰ δὲ
 κακῶνα θέλεις μὴ προσέειπαι, καὶ ταῦτα λαμβάνειν,
 ἀπληστος εἶ, καὶ ἀβέλτερος. ὅθεν οὐκ ἔχεις ἀντὶ τῶ
 δεῖπνου; ἔχεις μὲ οὐκ· τὸ μὴ ἐπαινεῖσαι τῦτον, ὃν ἔκ
 ἤθελεις, τὸ μὴ ἀνασχεῖσαι αὐτῷ ὅτι εἰσόδου.

C A P. XXXII.

SI tibi praelatus lecto potiore recumbit
 Convivarum aliquis; siquem Rex fortè vocavit
 Ad cœnam, Te neglecto; si sæpè salutat,
 Confratris socium adjungit, jubet esse suorum
 In numero; At verò Tu protinus, Hæc Bona si sint,
 Gratulor, exclames, bone Vir; si sint Mala, nè tu
 Demitte auriculas, mala quòd tibi præripit alter.
 Illa quidem haud Tua sunt; sed quâ tamen illa parari
 Lege queant, nôsti; Verùm nisi conditionem hanc
 Præstiteris, non illa tibi contingere possunt.
 Nimirum tu Patroni non ostia pulsas,

Non illum laudas, lateri ejus non comes hæres ;
Hæc faciunt Alii ; sed eosdem ferre labores
Si dubitas, eadem cur præmia poscis iniquus ?
Nempe haud æquus eris, quin infatiabilis usque
Audieris meritò, si tanta capeffere speres,
Nec pretium numeres : Age, nè te jam morer, audi,
Quò rem deducam ; Quin tu, muliercula, quanti
Vendis Lactucas ? Obolo. Venit alter, & illi
Dat pretium, tollitque herbas : Ergo miserum me
Esse putas, hunc fællicem ? cur ? Nempe reportat
Hic Olus. Intereà mihi plaudo, Obolumque reporto.
Non te Rex hodiè vocat ad convivia ; num Tu
Solvisti pretium ? quin solvas ocyùs, in rem
Si tibi fit ; si non solvis, cur, pessime, mussas ?
Nimirum Rex illa æquè venalia ponit,
Ac Caupo ; Obsequio quid distat, an Ære parâris ?
Nè Cænâ speres, nisi sit data Symbola. Verùm
Nil habeo infælix Cænæ vice. Falleris, inquam ;

Non Regis fastum toleras, non ostia pulfas,

Non vacuam tumidis vesicam laudibus inflas.

Κ Ε Φ. λ γ'.

ΤΟ βέλημα τ' φύσεως καταμαθεῖν ὅστιν ἔξ ὧν
 ἔξαιρέμεθα πρὸς ἀλλήλους· οἷον, ὅταν ἔ-
 γίτονος παρδάειον καταάξῃ τὸ ποτήριον, ἢ ἄλλο τι,
 πρὸ χειρὸν ὅστιν εὐθὺς λέγειν, ὅτι τ' γνομύων ὅστιν. ἴασι
 εἶναι, ὅτι, ὅταν καὶ τὸ σὸν καταγῆ, τοῦτον εἰνάκι σε δεῖ,
 ὁποῖον ὅταν καὶ τὸ ἕ ἄλλυ καταγῆ. ἔγω μελατίθει καὶ
 ὅτι τὰ μείζονα. τέκνον ἄλλυ τέθηκεν, ἢ γυνή; ἔ-
 δεῖς ὅστιν ὅς ἐκ ἀν εἴποι, ὅτι ἀνθρώπινον. ἀλλ' ὅταν
 τὸ αὐτῷ πινος ἀποθάνῃ, εὐθὺς, οἴμοι, πάλας ἐγὼ, βοᾷ.
 ἐχρῆν δὲ μεμνησθαι, τί πάροιδον, πρὸ ἄλλων αὐτὸ
 ἀκύσαντες.

C A P. XXXIII.

INtegra quid Natura velit, cognoscere si vis,

Dispice, gens humana quid uno dicitur ore;

Hæc rationis Vox, hæc nescia fallere norma.

Utpote, Vicini cùm quis Vas fictile frangat

Servulus, ille instat dum flagro urgetque trementem

Insultans,

Insultans, quid ni Tu frendenti & minitanti
Exclames, Compesce iram, Sæpè omnibus illud
Accidit, Hoc vivet figulus pacto atque valebit :
Quid ni hæc edicas sapiens ? At, si Tua tandem
Fracta solo cadit olla, I, vir bone, porrige dextram ;
Ut tibi vena falit ? Sed, nè hæc jocularia tanquam
Ridens percurram, quæramus feria ; Amici
Filiolus moritur si funere raptus acerbo,
Aut Uxor fæcunda & amabilis, Ille dolere
Insolabiliter ; sed Tu, Quid, amice, dolori
Nequicquam indulges ? Calcanda mihi & tibi lethi
Est via ; Nos etiam (non est mora longa) sequemur :
Hæc rectè. Uxor adempta Tibi est, aut Filius ? Eheu,
Me miserum, clamas : At verò respice, quo tu
Damna Aliena animo tuleris, quo pectore, & ore,
Et Tua fer sanus simili ratione modoque.

Κ Ε Φ. λ Δ'.

Ωσπερ σκοπὸς πρὸς τὸ ἀποτυχεῖν ἔπιθεῖ, ἕτως οὕτῃ κακῆ φύσις ἐν κόσμῳ γῆ. εἰ μὲν τὸ σῶμά σου ἐπέτρεπέ τις τῷ ἀπαντήσαντι, ἠγανάκτις ἂν· ὅτι δὲ σὺ τῷ γνώμῳ τῷ σεαυτοῦ ὀπιπέεις τῷ τυχόντι, ἵνα, ἐὰν λοιδορήσῃταί σοι, ταραχθῇ σκεῖνη, καὶ συγχυθῇ, οὐκ ἀγνώμη; τούτου ἕνεκα ἐφ' ἐκάστου ἔργου σκοπεῖ τὰ καθήκοντα καὶ τὰ ἀκόλαστα αὐτοῦ, καὶ ἕτως ἔρχεται ἐπ' αὐτό· εἰ δὲ μὴ, τῷ μὲν πρὸς τὴν πρῶτον ἡξίως, μηδὲν τῷ ἐξῆς ἐν τεθυμιμύθῳ. ὕπερον δὲ, ἀναφανέντων πινῶν ἀγροῶν, ἀγμυθήση.

C A P. XXXIV.

VIX (ut opinor) erit quis tam jaculator ineptus,
 Consultò erret ut à metâ, & collimet in auras;
 Nedum quid simile huic faciat Deus, & bona Mater
 Natura; alma Malum nedum Natura creârit.
 In medio sin quadrivio te fixerit olim
 Quis nudum, ut possit plebecula fustibus atque
 Cædere te flagris, nonne indigneris, amice?

Et meritò: Verùm dic, ô bone, quî minùs ipsum
Te lædis, si, cùm vulgus convitia jactet,
Angeris, atque animum ignavè demittis inermem?
Nè verò tantum concede Quiritibus in te
Imperium, nec tam levido plebs improba regno
Gaudet: At, quodcunque agites, bis terque voluta,
Quid præeat, quid deinde sequatur, & omnia cautus
Pende etiam atque etiam; hoc nisi fit, præclara minatus
Jactanter te operi accinges, at mox timidus ceu
Terga dabis miles, Thraaso demùm è Cæsare fies.

ΚΕΦ. λέ'.

Ο Ελεις ὀλύμπια νικῆσαι; καὶ γὰρ νῆ τοὺς θεός·
 κομψὸν γάρ ὄσιν· ἀλλὰ σκόπει καὶ τὰ καθη-
 γέμματα, καὶ τὰ ἀκόλυστα· καὶ ἔπος ἄπειρα ἔ-
 ργα. δεῖ σ' εὐτακτεῖν, ἀναγκοτροφεῖν, ἀπέχεσθαι πεμ-
 μάτων, γυμνάζεσθαι πρὸς ἀνάγκην, εἰ ὥρα τεταγ-
 μῆνη, εἰ καύματι, ἐν ψύχει, μὴ ψυχρὸν πίνειν, μὴ οἴ-
 νον, ὡς ἔτυχεν ἀπλῶς, ὡς ἰατρῶ παραδεδωκέναι σεαυ-
 τὸν παρ' ὀπισθάτη· εἶτα εἰς τὸ ἀγῶνα παρέρχεσθαι· ἔτι δέ
 ὅτε χεῖρα βλαβεῖν, σφυρὸν φρέσσει, πολλὸν ἀφικνῶ
 καταπιεῖν· ἔσθ' ὅτε καὶ ματιγωθῆναι· καὶ μὲν ταῦτα
 πάντα νικηθῆναι. ταῦτα ὀπισκεψάμενοι, εἰάν ἐπιθέ-
 λης, ἔρχεσθαι πρὸς τὸ ἀθλεῖν. εἰ δὲ μὴ, ὡς τὰ παιδία
 ἀναστροφήσῃ, ἀ νῦν μὲν παλαιαῖς παίζει, νῦν δὲ αὐ-
 ληταῖς, νῦν δὲ μονομάχος, εἶτα σαλπίζει, εἶτα
 τραγωδεῖ· ἔπειτα καὶ σὺ νῦν μὲν ἀθλητὴς, νῦν δὲ μονο-
 μάχος, εἶτα ῥήτωρ, εἶτα φιλόσοφος· ὅλη δὲ τῆ ψυ-
 χῆ ὁδὸν· ἀλλ' ὡς πύθικος πᾶσαν θέαν, εἰάν ἴδῃς,
 μιμῆ, καὶ ἄλλο ἕξ ἄλλου σοὶ ἀρέσκει. ἔστι μὲν σκέψεως
 ἠλθεσθαι πρὸς τὸ ἔργον, ὁδὸν δὲ θεωροῦσας· ἀλλ' εἰκῆ καὶ χεῖ-
 ψυχρὰν ὀπισθυμίαν· ἔπειτα θεασάμενοί πινεσ φιλόσοφον,
 καὶ ἀκρόαοντες ἔπειτα πινὸς λέγοντος, ὡς εἰ Σωκράτης
 λέγει! καὶ τίς ἔπειτα δύναται εἰπεῖν ὡς ἐκείνου; θέλασσι
 καὶ αὐτοὶ φιλοσοφεῖν.

C A P . XXXV .

Magna coronari vis numquid Olympia? quis non?
 Herculè res bella est : quin tu priùs ipse voluta
 Tecum, si sapias, quid pòst, quid & antè, ferendum.

Imprimis non more tuo tibi vivere fas est,
 Non tibi consuetis dapibus tergere palatum
 Athletæ licet, invifam sed rodere cœnam
 Cogaris ingratis, nec non durum ufque laborem
 Ad domini arbitrium certis renovare diebus,
 Algere, inque vicem pariter sudare paratus.
 Nec fedare fitim gelidâ, laticémve Lyæi
 Sumere fas, tibi cùm libitum est, sed cùm libet illi,
 Qui te curârit, Medici pro more, Magistro.
 Mox adèd in pugnam descendis ; péfve manúfve
 Luxatur tibi fortè cadenti, pulvere fauces
 Turpantur, denfamque absorbes pronus arenam :
 At tandem flagtis cæfus, multóque perufus
 Verbere speratam perdis post omnia palmam.

Quin age, certantùm quæ sint incommoda, lustres,
 Et, si tantus amor pugnae, si tanta cupido,
 I pugil, atque unctæ fortis te accinge palæstræ.
 Sin temerè aggredieris, susceptas, ô bonæ, partes
 Depones citò, ludentium ritu puerorum
 Mobilis; Hi fiunt Athletæ, deinde Tragoedi,
 Et Gladiatores, Citharœdi, vel brevis horæ
 Articulo: sic Tu ventosus nunc Sapiens, nunc
 Aut Pugil, aut Gladiator eris; Sic Simius olim
 Factitat hoc, illud, simul omnia tentat, ineptè
 Sedulus, infectam repetitque & linquit opellam.

Sic, seu Pythagoram laudet quis, five Platonem,
 Vulgus hiat, pluteum & libros tum comparat; eia,
 Et Nos mox inter Sapientes fama reponet.

Κ Ε Φ. λϛ'.

Ανθρωπε, ὡρῶτον ὀπίσκεψα, ὁποῖόν ὄβρι τὸ
 ὡραῖγμα· εἶτα χὶ τ' σεαυτῷ φύσιν κατάρματα,
 εἰ δυνάσασθαι βασιάσαι. πένταθλος εἶ) βέλῃ ἢ παλαιστής·
 ἴδε σαυτῷ τοὺς βραχίονας, τοὺς μισρῆς, τ' ὀσφυῖ κα-
 τάρματα· ἄλλο γ' ὡρὸς ἄλλο πέφυκε. δοκεῖς, ὅτι ταῦ-
 τα ποιῶν, ὡσαύτως δύνασθαι ἐάθειν, ὡσαύτως πίνειν, ὁ-
 μοίως δυσαρρετεῖν· ἀγρυπνήσασθαι δεῖ, πονήσασθαι, ἀπὸ τῆς
 οἰκείων ἀπελθεῖν, ὑπὸ παμαλείας καταφρονηθῆναι, ἐν
 παντὶ ἡτίῳ ἔχθῃ, ἐν πμῇ, ἐν ἀρχῇ, ἐν δίκῃ, ἐν ὡρα-
 γματίῳ παντί. ταῦτα ὀπίσκεψα, εἰ θέλεις ἀντικατ-
 ἀλλάξασθαι τέτων ἀπάθειαν, ἐλδύθειαν, ἀταρα-
 ξίαν· εἰ δὲ μὴ, ὡρῶσεχε, μὴ ὡς τὰ παῖδια, νῦν φι-
 λόσοφῶ, ὑπερὸν δὲ τελώνης, εἶτα ῥήτωρ, εἶτα ὀπί-
 στροπος Κάισαρῶ γένῃ. ταῦτα ἔ συμφωνεῖ. ἕνα σε
 δεῖ ἀνθρώπον, ἢ ἀγαθόν, ἢ κακόν εἶ). ἢ τὸ ἡγεμονι-
 κόν σε δεῖ ἐξεργάζεσθαι τὸ σαυτῷ, ἢ τὰ ἑκτός· ἢ
 ὡρὸς τὰ ἔσω φιλοτεχνεῖν, ἢ τὰ ἔξω· τετέστιν, ἢ φιλο-
 σόφῃ τὰξιν ἐπέχειν, ἢ ἰδιώτῃ.

C A P. XXXVI.

Quicquam opus ordiris? Quæ sit res, quantaque, te-
 [cum
 Volve, adeoque tuis fuerit num viribus æqua.

An Pila te juvat, aut Discus? num laudè Palæstræ

Inclarescere vis, Jaculo famámve mereri?

Concute te; validísne fatis compagibus apta

Hærent membra tibi? femora, & crus, brachia, lumbi

Quid valeant, quæras, & sedulus omnia lustres;

Quippe alios alias Natura instruxit ad artes.

In votis Sapere est: Rogo deinde, Famemque Sitimque

An perferre potes, ventrique indicere bellum?

Tum noctes vigilare etiam, tolerare labores

Perpetuos, charæque arceri à conjugis ulnis,

Atque etiam præbere tuis ludibria servis?

Vivere divitiarum expers, exfors & honorum,

Inque foro, quamcunque intentes, perdere litem?

Ut tibi res ea visa? placétne hæc conditio & lex?

An tanti libertatem, gratamque quietem,

Erectumque animum, pectusque angore solutum

Vis emere? I cæptes iter, atque hoc omine pergas.

At nè te demùm retrahas, aliudque capeffas,

Inde aliud, variusque breves muteris in horas,

Ludens ut Puer ; is Sapiens erit, inde Coactor,

Rhetor item ; Procurator mox Cæſaris exit.

Iſta ſibi diſconveniunt, diverſaque longè

Diffiliunt, nullóque valent coaleſcere pacto :

Unus homo eſto, bonúſve, malúſve ; eia, elige ; utrum vis ?

Inter utrumque locus non eſt : quín exere vires

Aut híc, aut illíc ; omnemque impende laborem

Aut Animo, aut Opibus ; res Externæ tibi cordi

Sint, aut Internæ ; quicquid demùm egeris, illud

Gnavus age ; aut proſfus Sapere aude, aut Deſipe proſfus.

Κ Ε Φ. λζ'.

ΤΑ καθήκοντα ὡς ἐπίπαν ταῖς ῥέσει παρ-
 μετρῆται. πατήρ ἔστιν ; ὡσαυτεῖ, ἐπι-
 μελεῖσθαι, πρᾶχθεῖν ἀπάντων, ἀνέχεσθαι λειδορῆν-
 τος, πάροντος. ἀλλὰ πατήρ κακός ἔστι. μή τι οὖν ὡρὸς
 ἀγαθὸν πατέρα φύσιν ὠκειώθης ; ὄχι. ἀλλὰ ὡρὸς
 πατέρα. ὁ ἀδελφὸς ἀδικεῖ ; τήρει τοιγαρῶν τὸ ὡρᾶξιν
 τὸ σεαυτῷ ὡρὸς αὐτὸν, μηδὲ σκόπη τί ἐκείνος ποιεῖ,
 ἀλλὰ τί σοι ποιήσαντι χεῖρ φύσιν ἢ σὴ ἔξει ὡραμί-
 ρεσις.

ρεσις. σὲ γὰρ ἄλλος ἢ βλάβη, ἀν μὴ σὺ θέλῃς. τότε δὲ ἔση βεβλαμμένον, ὅταν ὑπολάβῃς βλάβεισθαί. ἕτως οἷον ἀπὸ ἕ γείτονον, ἀπὸ ἕ πολίτη, ἀπὸ ἕ στρατηγῆ, τὸ κραθῆκον εὐρήσεις, ἐὰν τοῖς χρέεισι ἐπίζησῃς θεωρεῖν.

C A P. XXXVII.

QUO sit amore Parens, quo Frater amandus, Amici, Patria, Cognati, si tandem scire laboras ;

Contemplare, gradu quo sit tibi quisque propinquus,

Quo junctus fuerit vinculo, quo deinde loco stet :

Hinc varia humanæ nascuntur munera vitæ.

Anne domi Pater est ? Tu sis tutela senectæ, &

Cede seni patiens & commodus. At latus urit

Fuste meum, vellitque aures cerebrosus, & acri

Bile tumens vappam forsan vocat & nebulonem ;

Difficili & querulo cedendum ? Imò hercule ; quid ni ?

Collige sic, Non cuique Bonum natura patrem dat,

Sed Patrem. An probris urget te Frater iniquis ?

Innectitne tibi fraudem ? Delicta libenter

Condones stolido, & socialiter huic veniam des

Mitis & urbanus. Vir at est Malus. Esto ; quid ad rem ?

Tu cave sis similis ; quin fidus munia præstes

Tu tua, nec cures porrò, quid fecerit. Alter.

At me Læsit, ais. Vigilans Tibi Somnia fingis ;

Nam neque te Læsit, Potuit neque lædere, clamo :

Invito damnum non est inferre ; Nocebit

Nemo tibi, nisi Tute velis ; quin verte furorem

In Temet ; Tua fraus omnis ; tum denique damno

Multaris, Tibi cùm multarier Ipse Videris.

His igitur si te formesque regasque elementis,

Si, quæ quisque locus poscat sibi munia, nôris ;

Inde bonus Civis fies, & dulcis Amicus,

Vicini implebis sic officium, atque Ducis, sic

Reddes personæ benè convenientia cuique.

Κ Ε Φ. λή.

ΤΗΣ ωεί τους θεός ευσείας ἰοθι ὅτι τὸ κυ-
 ειώτατον ἐκείνό ὄσιν, ὄρθας ὑπολήψης ωεί
 αὐτῆς ἔχειν, ὡς ὄντων, καὶ διοικόντων τὰ ὄρα καλῶς
 καὶ δικαίως· καὶ σαυτὸν εἰς τῦτο κατὰ τεταχέναι, ὃ πείθε-
 σθαι αὐτοῖς, καὶ εἰκεῖν ἐν πᾶσι τοῖς γινόμενοις, καὶ ἀκο-
 λυθεῖν ἐκόντα, ὡς ὑπὸ τῆ ἀείσης γνώμης ὀπιτελυ-
 μένοις. ἔτω γὰρ ἔτε μέμψη ποτὲ τοῖς θεοῖς, ἔτε ἔλχα-
 λέσης ὡς ἀμελέμενον. ἄλλως τε τῦτο ἔχ οἶόν τε
 γίνεσθαι, ἐὰν μὴ ἀποστῆς τῷ οὐκ ἐφ' ἡμῖν, καὶ ἐν τοῖς
 ἐφ' ἡμῖν μόνοις θῆς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν. ὡς, ἀν γέ τι
 ἐκείνων ὑπολάβης ἀγαθὸν ἢ κακόν, πᾶσα ἀνάγκη,
 ὅταν ἀποτυγχάνης ὦν θέλῃς, καὶ ωειπίπῃς, οἷς μὴ θέ-
 λῃς, μέμψασθαι καὶ μισεῖν τοὺς ἀπίους. πέρυκε γὰρ
 ωρός τῦτο πᾶν ζῶον, τὰ μὲν βλαβερά φαγόμυρα, καὶ
 τὰ ἀίτια αὐτῆς, φεύγειν καὶ ἐκτρέπεσθαι· τὰ δὲ ὠφέ-
 λιμα, καὶ τὰ ἀίτια αὐτῶν, μετένειναι καὶ τεθαυμηκένοι. ἀ-
 μήχανον ἔν, βλάπτεσθαι πῖνα οἰόμενον, χάρειν τὰ δο-
 κῶντι βλάπῃ· ὅθεν καὶ τὸ τῆ βλάβῃ χάρειν ἀδιώτατον.
 ὅθεν καὶ πατήρ ὑπὸ ὑῖν λαιδρεῖται, ὅταν τῷ δοκόντων
 ἀγαθῶν εἶναι τὰ παιδί μὴ μετὰ διδῶ. καὶ Πολυεύκλι
 καὶ Επεοκλέα τῦτο πολεμίως ἀλλήλοισ ἐποίησε, τὸ ἀ-
 γαθὸν οἰέσθαι τῷ τυραννίδα. ἀφ' τῦτο ὁ γεωργὸς λαι-
 δρεῖ τοὺς θεός, ἀφ' τῦτο ὁ ναύτης, ἀφ' τῦτο ὁ
 ἔμπορος,

Mox ubi fluxa cadet tibi Spes, vanique Dolores
 Torquebunt animum, tunc falso crimine Divos
 Incipies premere, atque odium exercere nefandum.
 Nec mirum hoc aded est; quippe illud cuiq; animantùm
 Insevit Natura parens, ut, quicquid obest, id
 Irati fugiant, & ament, quod profore credunt.
 Qui se cunque igitur lædi putat, ille profectò
 Non poterit gaudere malis, causisvè malorum.
 Fervidus hinc Patri Juvenis convitia fundit,
 Et fremit indignans, plenâ quod promere cistâ
 Æra senex renuit, suavem præstantia vitam.
 Necnon Thebanos fratres discordia vexat
 Effera, dum solós sælices ducit uterque,
 Purpura quos decòrat, sceptrique insigne superbi.
 Quinetiam Nautæ pariter, pariterque Coloni,
 His quia sternit hyems segetes, navem obruit illis,
 Oderunt Divos, atque altâ voce laceffunt.
 Factitat hoc passim Plebs cætera, seu Pueris, seu

Conjugibus fuerint orbatī : Id scilicet unum
 Quisque colit, sibi quod prodest. Quò pertinet, inquis,
 Sermo hic ? Nempe illuc tandem ; Vis numina cultu
 Sincero dignari, animo & venerarier æquo ?
 Externi nequid timeas, ponasque solutus
 Fræna cupidinibus, certóque has limite claudas.
 Nec minùs intereà patrio bona numina ritu
 Sedulus usque cole, & Superis solennia dona
 Castâ redde manu : Sive aras imbuat agnus,
 Seu forsan taurus ; seu dulcia munera Bacchi
 Mistâ favis libes ; sine fordibus omnia lætus
 Præsta ; & nota tuæ tibi sit mensura crumenæ ;
 Nec parcus nimiùm, nimiùm neque prodigus esto.

Κ Ε Φ. λθ'.

ΟΤΑΝ *μανικῆ* *προσίης*, μέμνησο, ὅτι τί μὲ
 ἀποβήσεται οὐκ οἶδας· ἀλλὰ ἤκεις ὡς ἀπὸ
 ἧ μάντεος αὐτὸ πεισόμηνον. ὁποῖον δέ τι ἔστιν, ἐλή-
 λυθας εἰδώς, εἴ τῳ εἶ φιλόσοφος. εἰ γὰρ ἔστι τι οὐκ
 ἐφ'

ἐφ' ἡμῖν, πᾶσα ἀνάγκη μῆτε ἀγαθὸν αὐτὸ (εἶ), μῆτε
κακόν. μὴ φέρε οὕτω πρὸς τὸ μάντιν ὄρεξιν, ἢ ἔκκλισιν,
μηδὲ πρέμων ἀπὸ πρὸς, ἀλλὰ διεγνωκῶς, ὅτι
πᾶν τὸ ἀποβησόμενον, ἀλγίσφορον, καὶ ὄσδεν πρὸς σε,
ὁποῖον δ' ἂν ἦ. (ἔσται γὰρ αὐτὸ χρησιμὸν καλῶς,
καὶ τῆτο ὄσδεις κωλύσθαι.) θαρρῶν οὖν, ὡς ὅτι συμβέ-
λους ἔρχετο τοὺς θεῶς καὶ λοιπὸν, ὅταν τί σοι συμβε-
λάβη, μέμνησο, πῖνας συμβέλας παρέλαβες, καὶ πί-
νων παρακέρσεως ἀπειθήσας. ἔρχετο δὲ ὅτι τὸ μαντεύε-
σθαι, καθάπερ ἠξίον Σωκράτους, ἐφ' ὧν ἢ πᾶσα σκέ-
ψις τὴν ἀναφορὰν εἰς τὴν ἔκβασιν ἔχει. καὶ ἔτε ἕκαστος λό-
γος, ἔτε ἕκαστος τέχνης πινὸς ἄλλης ἀφορμῆς δίδονται
πρὸς τὸ σιωπεῖν τὸ πρὸς κείμηνον. ὥστε, ὅταν δέη συγ-
κινδυνεύσασθαι φίλῳ, ἢ πατρίδι, μὴ μαντεύεσθαι, εἰ
συγκινδυνωδέον. καὶ γὰρ ἂν πρὸς σείπη σοι ὁ μάντις,
φῶλα γεγονέναι τὰ ἱερά, δῆλον ὅτι ὁ θάνατος σημή-
νε, ἢ πῆρωσις μέγας ἔστω σώματος, ἢ φυγή. ἀλλ' ἐνί
λόγος, καὶ σὺν τέτοις παρίσταται, τῷ φίλῳ καὶ πατρίδι
συγκινδυνεύειν. τοιγαρῶν τῷ μείζονι μάντις πρὸς σε
τῷ Πυθίῳ, ὅς ἐξέβαλε ἔναυτ' ἢ ἔβοηθήσαντα ἀναμνη-
σθῆναι τῷ φίλῳ.

CAP. XXXIX.

AD Vatem forsan, vel sancta Oracula Divam
Si consultor eas, nescis tu nempe negoti

Quis demum eventus fuerit; tamen interea scis,

(Si recte sapias) qualis, cujusque coloris

Res sit, tene Penes fuerit Suprae locata.

Si non te Penes est, mitte omnem pectore curam;

Non erit ista Bonis res annumeranda, Malive.

Re super hac jam pelle metum, pelle æquus amorem,

Nec tende ad sacram trepidans & pallidus aram.

Quis metus est? inquam: cum lanx tibi pendeat usque

Æqua bonumque malumque inter; cum, utcunque cadat

Te curante, queat vitæ servire beatæ, [fors,

Nec quisquam valeat tua commoda tanta morari.

Audacter venias tandem ad delubra, velut si

Consilium à fidis peteres incertus amicis.

Sin Superi responsa dabunt, monitoribus illis

Uttere fidenter, neque despice fata Deorum.

Quid demùm Ille Anyti reus egit ? Siquid ei olim
 In vitâ occurrit dubium, atque à luce remotum,
 Naturâ duce quod nequii, necdum arte magistrâ
 Eruere è tenebris, & apertas fundere in auras ;
 Oravit Divos, ut clarum attollere lumen,
 Et caligantem vellent dispellere nubem.

Defensore caret sin Patria, seu quis Amicus,
 Vatibus haud opus est ullis, jam cedat aruspex,
 Ipse Animus recti dum constat idoneus author.
 Sed prohibet Vates, atque exta infausta juvencæ
 Ultrò aperit, Mortemque mihi, Exiliúmve minatur,
 Et propriâ securum in pelle quiescere suadet.

Quid tibi Mens ? Annon Patriæ auxiliarier æquum est ?
 Non pro Arisq; Focisque adeunda pericula censes ?

Siste parum, &, Pythius quid quondam fecerit, audi.
 Nescio quis sacram huic fortè improbus intrat in ædem,
 Qui periturum olim sub cultro liquit amicum ;
 Continud exardet Deus, & fugat inde trementem

Usque premens; dextrà colaphis caput atque finistrà
Contundit, nebulonem animo indignatus inertem.

Κ Ε Φ. μ'.

ΤΑΞΟΝ ΠΙΝΑ ἢ ΔΗ ΧΑΡΑΚΤῆΡΑ ΣΑΥΤΩ, ΚΑΙ ΤΥ-
ΠΟΝ, ὃν φυλάξεις ἔπι τε σϑαυτῶ ὦν, καὶ ἀν-
θρώποις ἐπιτυχάνων.

CAP. XL.

QUO demùm formanda modo sit vita, revolve
Sedulus, atque tibi personam delige certam,
Quam servare velis constanter, & usque tueri,
Seu versere foris, proprio lare sive quiescas.

Κ Ε Φ. μα'.

Κ Α Ι σιωπή τὸ πολὺ ἔτω, ἢ λαλείσθω τὰ ἀναγκαῖα, καὶ δι' ὀλίγων. σπαιίως δέ ποτε, καὶ ῥᾶ παρακολυθῆντος, ὅτι τὸ λέγειν πῆ ἕξομν. ἀλλὰ οὐδὲ ὁδενὸς τῶν τυχόντων· μὴ οὐδὲ μονομάχων, μηδὲ ἵπποδρομιῶν, μὴ οὐδὲ ἀθλητῶν, μὴ οὐδὲ βρωμαίων, ἢ πομαίων, τῶν ἐκασταχῶ λεγομένων· μάλιστα δέ, μὴ οὐδὲ ἀνθρώπων, ψέγοντες, ἢ ἐπαίνοντες, ἢ συκρίνοντες.

C A P. XLI.

I Mprimis sacri fuerit tibi cura silenti
 Maxima; nec profer, nisi quæ proferre necesse est;
 Atque ea perpaucis: rarè autem, & tempore dextro,
 Protrahe sermonem, & plenæ da vela loquelæ.
 Tum quoque de ludis verbum Circensibus unum
 Nè facias, pugilumve levis certamina narres.
 Sed neque de potique cibisque age; (Nempe Popellum
 Hæ curæ exercent;) Hominum super omnia vitas
 Et vitia exagitare vetabo, & splendida ineptum
 Facta efferre; nec inter se committe vicissim
 In trutinâ cives, Minor Hic Illo, Alter Utroque.

Κ Ε Φ. μβ'.

ΑΝ μὲ οἴω οἶός τε ἦς, μέταγε τοῖς σοῖς λόγοις
 τοὺς ἔ σωόντων ἕπι τὸ παροῖκον· εἰ δὲ εἰ
 ἄλλοφύλοις ἀπολειφθεῖς τύχῃς, σιώπα.

C A P. XLII.

O Factum benè! Nugantes siquando sodales
 Allicis in frugem præclaro callidus astu,
 Leniter & flectens post te trahis usque sequaces,
 Donec eò poteris sermonis ducere cursum,
 Unde seges valeat Virtuti uberrima nasci.
 Sin grex circumstet Populi, pecus atque profanum,
 Artibus his nusquam locus est; Cede ergò pudenter,
 Et sine sermonis lutulentum currere rivum.

Κ Ε Φ. μ γ'. μ δ'.

ΓΕλωσ μη πολυς εγω, μηδε οπι πολλοις, μηδε
ανεμδύθ.

μ δ'. Ορκον παραιτησαι, ει μ οιον τε, εις απαν.
ει δε μη, εκ τ οιονπαν.

CA P. XLIII. XLIV.

INtempestivis etiam indulgere cachinnis,

Pulmonemque agitare joco, & diducere rictum

XLIV. Te veto. Nec crebro libeat te obstringere jure-

Jurando, & testes nugarum arcessere Divos.

Κ Ε Φ. μέ.

Εσπάσης τὰς ἕξω καὶ ἰδιωτικὰς ἀφαιρέσας. εἰ δὲ ποτε γένηται χαρὴς, εἰτεπάθω σοι ἢ παροσχῆ, μὴ ποτε ἄρα ὑποβροχῆς εἰς ἰδιωτισμὸν. ἴσθι γὰρ, ὅτι, εἰάν τις ἐταῦρος ἢ μεμολυσμένος, καὶ τὸ σωματικὸν αὐτοῦ μολυνέσθαι ἀνάγκη, καὶ αὐτὸς ὡς τύχη παθῆς.

C A P. XLV.

Indocti vites etiam convivia vulgi;

Quodd si fortè tamen tuleris, si fortè pedem illuc,

O cave jam admonitus, vigili & circumspice curâ,

Nè labem tibi Plebs, ut Pix tractata, remittat.

Κ Ε Φ. μτ'.

ΤΑ *ὡεὶ τὸ σῶμα μέχει τῆς ἡρείας ψυχῆς
 παραλαμβάνει, οἷον, τροφὰς, πόμα, ἀμπε-
 χόνιω, οἰκίαν, οἰκετίαν. τὸ δὲ ὡεὶ δόξαν, ἢ πευ-
 φλὸν, ἅπαν ὡείγραφε.*

C A P. XLVI.

QUÆ spectant Corpus, tenus hâc erit omnibus uti,
 Commoda quâ fuerint Menti; Menti omnia fidè
 Ancillentur, ad hanc tendant simul omnia metam.

Hâc aptet prudens normâ tunicam tibi fartor,

Hâc soleas futor lege; hâc mensura bibendi,

Hâc sit edendi etiam; huc gnarus collimet acutùm

Et ferri faber, & ligni; hic modus ædibus, hic sit

Porticibus; statuat numerum hâc quoque regula fervis.

Nil horum ad luxum referas, famâmve; nec unum

Quantumvis curtum phaleris impende trientem.

Κ Ε Φ. μζ'.

ΠΕΡΙ ἀρεθίσια εἰς δυνάμιν παρὲς γάμου κα-
 θαρστέον· ἀπομύω δὲ, ὡς νόμιμόν ᾽στι, με-
 ταληπίεον. μὴ μύθοι ἐπαχθῆς γίνῃ τοῖς θεω-
 μένοις, μηδὲ ἐλεγκτικός· μηδὲ πολλαχῶς τὸ, ὅτι αὐ-
 τὸς ἔθεῖ, ὠδύφερε.

C A P. XLVII.

GAudia nec Veneris, nisi quæ tibi casta ministrat
 Sanctus Hymen, nôris; Matronis, Virginibusque

Te saltem abstineas, solâque in Laïde pecces.

Nè tamen infectere alios, neque turpia cenfor

Facta notes, spurcîsve intentes crimina mæchis,

Nec tete Hippolytum jactes, aut Bellerophontem.

Κ Ε Φ. μή.

ΕΑΝ τις σοι ἀπαγγείλῃ, ὅτι ὁ θεῖνά σε κακῶς λέγῃ, μὴ ἀπολογῆσθαι πρὸς τὰ λεχθέντα· ἀλλ' ἀποκρίνη, ὅτι, ἠγνόει γὰρ τὰ ἄλλα προσόντα μοι κακὰ, ἐπεὶ οὐκ ἂν ταῦτα μόνον ἔλεγον.

C A P. XLVIII.

QUID de te blaterent alii, si narrat in aurem
 Quis tibi sedulus, & fidē maledicta recenset,
 Nè tu sollicitus temet purgare labores,
 Nec famæ aspersam cures detergere labem;
 At leviter ridens, Benè habet res, subjice; Fælix
 Nonne Ego sum, mea quòd lateant hos Cætera cæcos
 Crimina? quippe aliàs non certè Hæc sola notâssent;
 Omnia nudâssent Vitia, in lucemque tulissent.

Κ Ε Φ. μθ'.

ΕΙΣ τὰ θεάτρα τὸ πολὺ παρσιέναι οὐκ ἀναγκαῖον. εἰ δὲ ποτε χροσὸς εἴη, μηδενὶ ἀπουδάξων φαίης, ἢ σεαυτῷ· τρυτέει, θέλει γίνεσθαι μόνον τὸ γνώμηνα, καὶ νικᾶν μόνον ἢ νικῶντα· ἔγω γὰρ οὐκ ἐμποδίσθη. βοῆς δὲ, καὶ ἔ' ὅπι γελᾶν πνί, ἢ ὅπι πολὺ ὅπι κινεῖσθαι, παντελῶς ἀπέχου. καὶ μὲν τὸ ἀπαλλαγῆναι, μὴ πολλὰ δεῖ ἢ γενομένων ἀφλέγου, ὅσα μὴ φέρει δερὸς ἢ σὴν ἐπαπόρθωσιν· ἐμφανέει γὰρ οὐκ ἔ' τοῖς τε, ὅτι ἐθαύμασας ἢ θέλει.

C A P. XLIX.

Quod superest, spissi neque ludos sæpè theatri
 Quæras, nec vacuam teneant spectacula mentem:

At siquando aded tulerit res, (nam neque censor

Durus ego fuero) siquando evenerit olim,

His quoque ut interfis, hoc tantum postulo, ut unum

Te attentus spectes, in Te mens hæreat uno.

Isto nempe velis fieri illic omnia more,

Quo fiunt; illum Victorem incedere malis

Qui victor fuerit; (Non ullæ sic tibi mentem

Impe-

Impedient curæ;) Sed nec risû fremitûque
 Instes, aut miserum rumpas clamore theatrum.
 Nec repetita ex integro spectacula promas
 Ipse domi apponens sociis cuncta ordine ab ovo ad
 Mala; Pugil melior quis sit, truculentior Urfus
 Pugnet uter, potiôrve Leo venabula frangat:
 Nugas mitte leves; (neque enim sapientior hilo,
 Cultior aut fuerit tibi mens;) linque ista popello
 Gaudia, nec studio captus videaris inani.

Κ Ε Φ. ν'.

EΙΣ ἀκροάσεως πινῶν μὴ ἦκε, μηδὲ ῥαδίως πά-
 ειθι παριῶν δὲ, τὸ σεμνὸν, καὶ εὐσαθεῖς, καὶ
 ἅμα ἀνεπαχθεῖς φύλασσε.

C A P. L.

ET recitatores cautè vitare Poëtas
 Cura tibi fuerit: Saltem subsellia plausu
 Nè frangas; nedum miseri famam attere Vatis.

Κ Ε Φ.

Κ Ε Φ. να'.

ΟΤΑΝ πινὶ μέλλεις συμβάλλειν, καὶ μάλιστα
 ἴσῃ εἰ ὑπεροχῇ δοκῆντων, πρὸβαλε σαυ-
 τῷ, τί ἂν ἐποίησεν εἰ τῷ Σωκράτει, ἢ Ζήνωνι· καὶ
 οὐκ ἀπορήσεις τοῦ χεῖρασαι πρῶτον τῷ ἐμ-
 πεσόντι.

CAP. LI.

CUM quocunque Viro fueris venturus in unum,
 (Præsertim si fama hominis, nomenque, decusque
 Claruerit,) prudens multò tecum antè volutes,
 Quid Zeno faceret, quid jam sapientia dia
 Socratis, hoc positus si fortè loco esset utervis.
 Tum perge intrepidus; nullus manet inde peric'li
 Errorisve metus; sed enim, ductoribus illis,
 Omnia perfectum expedies benè gnarus ad unguem.

Κ Ε Φ. 16'.

ΟΤΑΝ φοιτᾷς πρὸς πῖνα ἢ μέγα δυναμῶν
 πρὸβαλλε, ὅτι ἔχ' εὐρήσῃς αὐτὸν ἔνδον, ὅτι
 ἀπεκλείσθῃ, ὅτι ἐκπιναχθῆσονται σοι αἱ γύραι, ὅτι
 ἔφρονιπῆ σῶ· καὶ ἂν σὺ τέτοις ἐλθεῖν καθήκη, φέρε
 τὰ γινόμενα, καὶ μηδέποτε εἴπῃς αὐτὸς πρὸς σεαυτὸν,
 ὅτι ἔχ' ἡμῶν ποσῶτον. ἰδιωπικὸν γὰρ, καὶ ἀλαβεβλημένον
 πρὸς τὰ ἐκτός.

C A P. LII.

TUM quoque, cū supplex venerandi ad limina
 [Regis
 Tendis iter, prodest animo hos præsumere casus:

Exiit Ille foràs dudum; aut intentus agit res

Fortè domi clausus; quin hinc atque inde procaces

Cum fremitu instabunt Servi, adversisq̄ue abigent me

Imbellem obnixi foribus: Sin fortè beatus

Vix coràm advenio; quid Rex? Rex fronte sedebit

Rugosâ, nasôve inopem suspendet adunco.

Ut se habeat res ista, vides; Vis pergere? perge;

Atque omnes perfer constanti pectore casus.

At nè te pòst incuses, frustráque laborem

Susceptum doleas, fortémve queraris iniquam ;

Id Populus faciat ; Sapientem haud Talia tangunt.

Κ Ε Φ. νγ'.

EN ταῖς ὁμιλίαις ἀπέγω τὸ πινὰ τῆς ἑαυτῷ ἔργων ἢ κινδύων ἕπι πολὺ καὶ ἀμέτρως μεμνηῖσθαι. ἔγω ὡς σοὶ ἡδύ ἐστι τὸ τῆς σῶν κινδύων μεμνηῖσθαι, ἔγω καὶ τοῖς ἄλλοις ἡδύ ἐστι τὸ τῷ σοι συμβεβηκότων ἀκρίειν.

C A P. LIII.

SED neque res memorare tuas ex ordine gestas,

Nec, quibus ereptus, terrâve marîve, peric'lis,

Quid tuleris belli atque domi, narrare labora.

Dulce est præteritos, inquis, percurrere casus.

Dulce quidem est iterare Tibi ; Mî audire Molestum.

Κ Ε Φ. νδ'.

Α Πέτω δὲ καὶ τὸ γάλωπα κινεῖν. ὀλισηγὸς γὰρ
ὁ τόπος εἰς ἰδιωτισμὸν, καὶ ἅμα ἱκανὸς ἢ ἀδῶ
ἢ πρὸς σε ἢ πλησίον ἀνιέναι.

C A P. LIV.

NEC captare velis inter convivia rifum,
Auriumque fricare jocos salibusque popellum ;
Hoc gravitasque fidesque perit pacto ; exque Catone
Jam Davus ludo tantum plebi fueris &
Delectamento, citharædus uti atque choraules.

Κ Ε Φ. νε'.

Επισφαλές δὲ, καὶ τὸ εἰς ἀρχρολογίαν παρελθεῖν.
ὅταν οὖν πὶ συμβῆ τοῖς τοῖς, ἀν μὲ εὐχμερον ἦ, ὅπτι-
πληξον τῷ παρελθόντι· εἰ δὲ μὴ, τῷ γε ἀποσιωπῆσαι,
καὶ ἐρυθειᾶσαι, καὶ σκυθρωπῆσαι, δῆλος γίνετα δυσχεράνων
τῷ λόγῳ.

CAP. LV.

NUmquis perfrictâ fronte, extinctoque pudore,
 Scorta crepat, lenasque meras, & olentia lustra?
 Acriter objurges hominem, tacitumve pudenter
 Te saltem teneas, dejecto & lumina vultu
 Demittas; non hic coram Te talia posthac
 Fundere, non spurcas audebit promere voces.

Κ Ε Φ. ντ'.

EΑΝ ἡδονῆς πινθη φαντασίαι λάβῃς, καθάπερ
 ὅπι τ' ἄλλων, φύλασε σαυτὸν, μὴ σωμαρ-
 παθῆς ἢ τῶ αὐτῆς. ἄλλ' ἐκδέξάσθω σε τὸ πρᾶγ-
 μα, καὶ ἀναβολιῶ πῖνα πρὸς σεαυτὸν λάβε· ἔπειτα
 μνήσθητι ἀμφοτέρων τ' ἡρώων, καθ' ὅν τε ἀπολαύ-
 σης τ' ἡδονῆς, καὶ καθ' ὅν, ἀπολαύσας, ὑπερον μετανοή-
 σης, καὶ αὐτὸς σεαυτὸν λαιδύρησῃ· καὶ τέτοις ἀντίθεσι,
 ὅπως ἀποχρόμῃσι χαμῆσῃς, καὶ ἐπαμνέσῃς αὐτὸς σεαυ-
 τόν. εἰάν δέ σοι χαμῆς φανῇ ἀφαισῆς ἔργα, πρὸς σε καὶ
 μὴ νικήσῃ σε τὸ πρᾶσθινές αὐτῶ, καὶ ἡδύ, καὶ ἐπάγωνον·
 ἀλλ' ἀντιπίθει, πῶσῃ ἀμεινον τὸ σωμαιδέαι σαυτὸν,
 τῶ τῶ τ' νίκῃ νενικηκότι.

CAP. LVI.

ECqua Voluptatis tibi grata aridet imago ?
 O nè te vinctum rapiat, tenerisque moretur
 Illecebris; quin siste parùm; diludia poscas
 Admonitus, totamque agites animo penitùs rem.
 Quàm brevis hæc fuerit tibi, quàm fugitiva voluptas,
 Pende etiam atque etiam, memor & sis temporis ejus,
 Cùm pòst angeris miser, occultoque flagello
 Supplicium dabis Ipse Tibi; tum pende vicissim,
 Quàm tibi jucundum fuerit, pariterque decorum,
 Responsâsse cupidinibus. Concessa voluptas
 Vifa licèt fuerit tibi, vel tum suavia mentem
 Blandimenta cave illaqueent; & subjice, quanto
 Splendidius fuerit, quanto Jucundius, Ipsum
 Vincere Te, lætosque intùs celebrare triumphos.

Κ Ε Φ. νζ'.

ΟΤΑΝ τι, ἀγαγὼς ὅτι ποιητέον ἐστὶ, ποιῆς,
 μηδέποτε φύγῃς ὀφθῆναι πράσων αὐτὸ, καὶ
 ἀλλοῖόν τι οἱ πολλοὶ μέλλωσι περὶ αὐτῶ ἕπολαμβά-
 νειν. εἰ μὴ γὰρ ὁρθῶς ποιῆς, αὐτὸ τὸ ἔργον φεύγει·
 εἰ δὲ ὀρθῶς, τί φοβῆ τὸς ἐπιπλήξοντάς ἐκ ὀρθῶς;

C A P. LVII.

INdex an recti mens te monet? ecquid agendum

Fida docet? nē tu timidus vitare labores

Conspectum vulgi, nec te in secreta recondas

Censuræ nimiūm metuens; quid enim? mala si res

Visa fit & turpis, Rem ipsam fuge sanus, & unum

Te castus vereare pudenter: Sin tibi fas &

Æquum animus suadet, perge, i, bone, perge; popellum

Cur metuis, qui te præter fas damnat & æquum?

Κ Ε Φ.

Κ Ε Φ. νη'.

Ω Σ τὸ, ἡμέρα ὄσι, καὶ, νύξ ὄσι, πρὸς μὲ τὸ διεξωγμένον μεγάλην ἔχῃ ἀξίαν, πρὸς δὲ τὸ συμπεπλεγμένον ἢ σωτημμένον ἀπαξίαν ἔτω καὶ τῶ παρακειμένων τὰ μείζονα ἐλεῖν, πρὸς μὲ τὸ σῶμα μεγάλην ἔχῃ ἀξίαν, πρὸς δὲ τὸ κοινὸν οὐ ἐτίασθ, οἷ δὲ, μὴ φυλάσθην, ἀπαξίαν ἔχῃ. ὅταν οὖν συνεοθίης ἐτέρω, μέμνησο, ἔ μόνον τῶ πρὸς τὸ σῶμα ἀξίαν τῶ παρακειμένων ὄραν, ἀλλὰ καὶ τὴν πρὸς τῶ ἐτίασθ, οἷαν δεῖ φυλαχθῆναι.

C A P. LVIII.

V E L Nox, vel Lux est; hoc verè dixeris; at si, Est Nox atque Dies, dicas, periisse pudorem Omnes clamabunt meritò pueri atque puellæ.

Sic positos raptare cibos, & faucibus unctis Lectas deglutire dapes, aut condere mappâ Stillantem, in oculos & clam demittere, turdum, Utile nempe Tibi est, at non aded utile Nobis Convivis miseros tantùm rodentibus ungues. Nè solùm cures, Tibi quid profit; sed & ipsum

Regem respicias ; ad cœnam is nempe vocavit

Nos pariter Tecum ; suus Illi salvus honor stet.

Κ Ε Φ. 19'.

AN ὑπερ δυνάμιν ἀναλάβης πὶ πρόσωποι,
 ἔν τῷ τέτῳ ἡχοιμόνησας, ἔν, ὃ ἡδύνασο ἐκ-
 πληρῶσαι, παρέλιπες.

C A P. LIX.

SIquando indueris personam, quæ tibi longè

Exsuperat vires, aptéque hædere recusat ;

Nil agis, & magno frustra molimine sudas :

At, quas intereà poteris cum laude tueri,

Intactas linqvis partes ; ridendus utrinque.

Κ Ε Φ. ξ'.

ΕΝ τῷ περιπατεῖν, χαράπερ προσέχης μὴ ὄπι-
 θῆς ἤλω, ἢ σρέψης τὴ πόδα· ἔτω πρόσσεχε, μὴ
 τὸ ἡγεμονικὸν βλάβης τὸ σεαυτῷ· καὶ τῷτ' ἀν' ἐφ'
 ἐκάστου ἔργου παραφυλάσσωμεν, ἀσφαλέστερον ἀφόμεθα
 ἢ ἔργα.

C A P. LX.

CUM quis iter pedibus faciat, curabit (opinor)
 Nè Plantam impingat clavo, nè fente fecet Crus,
 Nè Talum imprudens pravè distorqueat: huic T
 In Vitâ similem præstes, multùmque caveto,
 Nè lædas Animum ipse Tuum. Sin hanc benè sanus
 Usque tenes legem, vives & rectiùs idem, &
 Tutiùs, immunísq̄ue peric'li opus omne movebis.

Κ Ε Φ. ξα'.

Μετρον κτήσεως τὸ σῶμα ἐκάστω, ὡς ὁ πούς
 ὑποδήματος. ἀν' μὲ οὖν ὄπι' τέτυκται τῆς,
 φυλάξεις τὸ μέτρον· ἐὰν δὲ ὑπερβῆς, ὡς κτ' κρη-
 μνῷ λοιπὸν ἀνάγκη σε φέρεσθαι· χαράπερ καὶ ὄπι' ἢ
 ὑποδή-

ὑπόδημαίς, εἰν ὑπὲρ τὴ πόδα ὑπερβῆς, γίνεται
κατὰ χρυσον ὑπόδημα, εἶτα πορφυρῶν, εἶτα κεντη-
τόν. ἔ γὰρ ἅπαξ ὑπὲρ τὸ μέτρον ὄρθω ὁδούς ὄσιν.

C A P. LXI.

SIT mihi tantum æris, quantum frigúsque famémque
Defendat, tutámque queat præstare salutem!

Jam fatis; Hic Modus est Nummorum, ut Pes Solearum.

Hæc requies, votorum hic terminus esto meorum.

Sin temerè ulteriùs contendam, heu, per spatium ingens

Mox ferat invitus, neque erit mihi ponere metam.

Calceus aptetur pedibus. Quin ò utinam auro

Splendescat! Soleas mihi Jupiter æquus inaurat.

Purpura jam accedat! quid jam amplius? O miserum me,

Gemmæ absunt! quàm lautè hinc inde niteret iaspis!

Sic ubi Naturæ fines quis transit, in altum

Devius avehitur, nec habet quà sistere possit,

Κ Ε Φ. ξβ'.

ΑΙ γυναικες εως ετι πεσαρεσκαμδεκα ετη
 υπο τ ανδρων κυρια καλονται. ποιγαρεν
 ορωσα, οπ αλλο μη οδεν αυταις ωροσει, μονον δε
 συκοιμασθαι τοις ανδρασιν, αρχον) καλωπιζεσθαι,
 η ε τρω πασας εχει ταις ελπίδασι. ωροσει
 ου αξιον, ινα αμθωνται, διοτι επ' οδενι αλλω πι-
 μωνται, η τω κοσμια φανεσθαι, η αδημονες, ε σω-
 φροσυη.

C A P. LXII.

Filiola est mihi pulchra domi : jam nunc capit annus
 A decimo hanc quartus ; jam nunc lascivus amator
 Ardet, & excubat ante fores, limenque coronat.
 Continuo illa comas ornare & pectere, & altum
 Aedificare caput, nitidas simul undique vestes
 Quærere, & ad speculum faciem componere curat.

Artibus his nè fide nimis, bona virgo ; pudori
 Confule ; sint compta mores ; bellam indue mentem ;
 Hinc decus, hinc tibi crescet honor ; jam denique ab omni
 Parte nites, Veneremque meram te jure fatemur.

Κ Ε Φ. ξγ'.

Α Φύϊας σημεῖον, τὸ εἰδιατερίζειν τοῖς ᾠεὶ τὸ
 σώμα, οἷ, ἔπι πολὺ γυμνάζεσθαι, ἔπι πολὺ
 ἐσθίειν, ἔπι πολὺ πίνειν, ἔπι πολὺ ἀποπατεῖν, ὀχεύειν.
 ἀλλὰ ταῦτα μὲν εἰ πῶς ἔργω ποιητέον. ᾠεὶ δὲ τὸ γνώ-
 μῶν ἢ πᾶσα ἔσω ἔπιτροφή.

C A P. LXIII.

E S S E diu, potare diu, atque impendere tempus
 Pelliculæ, Venerique, atque his se. dedere totum,
 Ingenii est hebetis, crassique, animisque pufilli.

Non tanto conatu opus est, aut arte ad eas res,

Quæ melius fiunt obiter, nulloque labore.

Muni animum Virtute, feram vigil excole mentem ;

Seria res hæc est, hinc viribus utere totis,

Manè opus hoc agites, nec vespertinus omittas.

Κ Ε Φ. Ξ Δ'.

ΟΤΑΝ τίς σε χακῶς τι ποιῆ, ἢ χακῶς σε λέ-
 γη, μέμνησο, ὅτι καθήκειν αὐτῷ οἰόμενῳ,
 ποιῆ, ἢ λέγῃ. ἔχ' οἷόν τε οὔτω ἀκολουθεῖν αὐτὸν τῷ
 σοι φαινομένῳ, ἀλλὰ τῷ ἑαυτῷ. ὥστε, εἰ χακῶς αὐτῷ
 φαίνεται, ἐκείνῳ βλάπεται, ὅσπερ καὶ Ἰξηπάτη).
 καὶ γὰρ τὸ ἀληθὲς συμπεπλεγμένον ἂν τις ὑπολάβῃ
 ψεῦδος, καὶ τὸ συμπεπλεγμένον βέβλαπται, ἀλλ' ὁ Ἰξα-
 πατηγεῖς. ἀπὸ τῶν οὔτω ὀρμώμενῳ, ὡς ἄρα ἔξεις
 πρὸς τὸ λοιδορεῖντα. ὅτι φησὶ γὰρ ἐφ' ἐκάστῳ, ὅτι,
 ἔδοξεν αὐτῷ.

C A P. LXIV.

LÆdere te numquis tentat, damnúmque malignus
 Inferre immerito? numquis te dentibus atris
 Rodit lividus? Hæc tecum; Sic profus agendum
 Censet, & ipse suo jure utitur; Ecquid ego illi
 Imponam leges? num Mî geret, an Sibi, morem?
 Nimirum Sibimet: Sin pravè judicat, Illum,
 Non Me noxa premit; nam Vero siquis aberret,
 Læditur Ipse quidem, Veri ratio integra perstat.

Sic agites tecum prudens si re super omni,
Tum, si quis tibi fortè olim convitia fundat,
Tu tamen immotus, vultúque & pectore constans,
Sic visum est Illi, Sic judicat Ille, repones.

Κ Ε Φ. Ξε'.

ΠΑΝ πρᾶγμα δύο ἔχει λαβὰς, ἢ μὴ φορη-
 τὴν, ἢ δὲ ἀφόρητον. ὁ οὖν ἀδελφὸς εἶναι ἀ-
 δικῆν, εἰπεῦθεν αὐτὸ μὴ λαμβάνης, ὅτι ἀδικεῖ.
 αὐτὴ γὰρ ἡ λαβὴ ἔστιν αὐτῆς ἔφορητή. ἀλλὰ ἐκείθεν
 μάλλον, ὅτι ἀδελφός, ὅτι σωτήροφθ. καὶ λήψῃ αὐτὸ,
 καθ' ὃ φορητὸν ἔστιν.

C A P. LXV.

QUæque Duas Anfas, hinc Dextram, atque inde Si-
 [nistram,
 Res habet; Una teres, dura Altera & aspera tactu
 [est.

Frater me indignum læsit. Pars illa Siniftra est :

Aufer abinde manum; neque enim est tractabilis anfa.

At verò est idem Frater, dulcissimus & mī

A puero Convictor. Ab hâc demùm arripe parte

Rem sapiens, habilémque manu versare licebit.

Κ Ε Φ. ΞΓ'.

ΟΥτοι ἄ λόγοι ἀσώακτοι, ἐγώ σου πλυσιώ-
 τερός εἰμι, ἐγώ σου ἄρα κρείσσων· ἐγώ σε λο-
 γιώτερον, ἐγώ σου ἄρα κρείσσων. Ἐκείνοι δὲ μάλλον
 σωμακτικοί· ἐγώ σου πλυσιώτερός εἰμι, ἢ ἐμὴ ἄρα
 κτήσις τῆ σῆς κρείσσων· ἐγώ σου λογιώτερον, ἢ ἐμὴ
 ἄρα λέξις τῆ σῆς κρείσσων· σὺ δὲ γε ἔτε κτήσις εἶ,
 ἔτε λέξις.

CAP. LXVI.

STant circùm facti Nummorum, & fænore largo
 Noctes atque Dies auri Tibi crescit acervus;

Dum manet in cistâ Mihi vix as unicus imâ.

Quin etiam Eloquio polles, atque ore diferto

Clarescis; cùm nulla Mihi sit copia fandi.

Túne igitur tandem pacto hoc præstantior es Me?

Téne Ego deterior? Nego; Non satis illa cohærent.

Si verò ambigitur, Tua Res præstantior, an sit

Res Mea; num meliùs Tua Vox permulceat aurem,

An Mea; Dedo manus, nec verbum addo amplius unum.

Κ Ε Φ. ξζ'.

Λ Ούεταί τις ταχέως; μὴ εἶπης, ὅτι κακῶς,
 ἀλλ' ὅτι ταχέως. πίνει τις πολὺ οἶνον; μὴ
 εἶπης, ὅτι κακῶς, ἀλλ' ὅτι πολὺ. ὅτι ἴν
 ἀφ' ἡγνῶναι τὸ δόγμα, πόθεν οἶδα εἰ κακῶς; ἔπως
 οἷω συμβήσεται σοι, ἄλλας μὲ φαντασίας καταληπι-
 κὰς καταλαμβάνειν, ἄλλας δὲ συγκατατίθεσθαι.

C A P. LXVII.

NUM Citò quis sua membra lavat? Tu protinus
 Haud Malè, sed tantùm Citò dicas esse lavatum.
 [illum

Numquis facundos calices Largè haurit Jacchi?

Hunc Largè dicas potare, haud Largiùs Æquo.

Quí Tibi constat enim, quâ mente Is, consiliisq̄ue

Id faciat quibus? Ad rationem hanc omnia judex

Si bonus exigit, hinc liquidò pernoscere possis

Res alias, alias veniâ dignaberis æquus.

Κ Ε Φ. Ξή.

Μηδαμὺ σαυτὸν εἶποις φιλόσοφον, μηδὲ λά-
 λει τὸ πολὺ ἐν ιδιώταις περὶ τῶ γεωρημά-
 των· οἷ, ἐν συμποσίῳ μὴ λέγε πῶς δεῖ ἐάσειν, ἀλλὰ
 ἐάσει ὡς δεῖ· μέμνησο γὰρ ὅτι ἕπας ἀφηρήκει παντα-
 χόθει Σωκράτης τὸ ὀπιδεικτικόν. ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν,
 βυλόμηναι φιλοσόφοις ὑπὲρ αὐτῶ συσαθῆναι, καὶ κείνος
 ἀπῆγεν αὐτῶς· ἕπας ἠνείχετο παρορώμεθ.

C A P. LXVIII.

PRætereà, neque tu Sapientis nomen adoptes,
 Nec, cùm erit ad cœnam ventum, sub tempus edendi
 Ore crepes tumido rigidus dictata magister,
 Hæc Lex esto, Viri; Comedendi hæc norma; quid ad rem?
 Ipse memor ferves legem hanc, & grandia mittas
 Dogmata, Socratico sapiens & more geras te.

Arripit hunc quidam, ut narrant, & Dic mihi aventi
 Discere, Dic, inquit, Vitæ præcepta beatæ
 Quis dabit? Ille pudens alium stolido inde magistrum
 Commendat, monstratque viam, & comitatur euntem.

Κ Ε Φ. ΞΘ'.

ΩΣΤΕ καὶν πρὶ θεωρήματός τινος ἐν ιδιώ-
 ταις ἐμπίπῃ λόγος, σιώπα τὸ πολὺ μέ-
 γας ᾧ ὁ κίνδυνος εὐθὺς ἕξεμέσαι ὃ ὄκ-
 ἔπεψας. καὶ ὅταν εἶπῃ σοι τις, ὅτι ὄσδεν οἶσθα, καὶ σὺ
 μὴ διχθῆς, τότε ἴσθι, ὅτι ἄρχῃς τῶν ἔργων. ἐπεὶ καὶ
 τὰ πρῶτα ἐχόρτον φέροντα τοῖς ποιμέσιν ἐπιδει-
 κνύει πόσον ἔφαγεν· ἀλλὰ πλεονομιῶν ἐνδον πέφαντα,
 ἔριον ἕξω φέρει, καὶ γάλα. καὶ σὺ τοίνυν μὴ τὰ θεωρή-
 ματα τοῖς ιδιώταις ἐπιδείκνυε, ἀλλ' αὐτῶν πεφθέν-
 των, τὰ ἔργα.

C A P. LXIX.

DUM, quid sit Virtus, quid Non, natura Boni quæ,
 Plebs agitat, tacitum cautus te reprime; nam cur
 Promere festinas, animo quæ concoquere imo
 Longè rectius est? Sin quis truculentior urget,
 Ignarúmque hebetémque vocat, túque id simul æquo
 Pectore fers, jam maecte animis, jam maecte triumphis,
 Hos primos tibi dia tulit Sapia fructus.

Nam neque Oves modò depastam crudæ domino herbam

Eructant

Eruçant coram temerè, at mox, gramine cocto,
Multo lacte foveat custodem, & vellere ditant.
Hinc aptè exemplum sumas, nec pabula mentis
Immatura nimis regeras, sed cura sit intùs
Didita digerere, & perfectò temporis orbe,
Occultum refer in Vitâ Factisque saporem.

Κ Ε Φ. ο΄.

ΟΤΑΝ εὐτελῶς ἤρμοσμένῳ ἦς χεῖ τὸ σῶμα,
 μὴ καλλωπίζῃς ὑπὲρ τῆς φύσεως, ἀνὴρ ὕδαρ πί-
 νης, ἐκ πάσης ἀφορμῆς λέγε, ὅτι ὕδαρ πίνεις. καὶ
 ἀσκήσῃ ποτε πρὸς πόνον θέλεις, σεαυτῷ, καὶ μὴ τοῖς
 ἕξω, μὴ τοὺς ἀνδριάντας φιλάμβανε· ἀλλὰ διψῶν
 ποτε σφοδρῶς, ὑπὲρ πάντα ψυχρῷ ὕδατος, καὶ ἐκπύσον,
 καὶ μηδενὶ εἰπῆς.

C A P. LXX.

SI tenui forsan victu, parvoque beatus
 Exerces durum parcè & frugaliter ævum,
 Nè valdè hinc placeas tibi Tu, neque talia jactes
 Ad populum, En, Ego potor aquæ ! Me abstemius ecquis
 Est magis ? At neque tu, vulgi spectante catervâ,
 Primo manè, nives inter gelidasque pruinas,
 Argentes statuas ulnis amplectere nudis,
 Dicitur ut fortem plebs, invictumque dolore.
 Quòd si æstate urit mediâ sitis avida guttur,
 Irriget os levis haustus aquæ ; tum fortiter undam
 Exspue ; sic faxis ; homini id neque dixeris ulli.

Κ Ε Φ. οα'.

Ι Διώτε γάσις κή χαρακτήρ· ὅσδέποτε ἕξ ἑαυτῶ
 παροδοκᾷ ὠφέλειαν ἢ βλάβην, ἀλλ' ἀπὸ τῷ ἕξω.
 φιλοσόφου γάσις κή χαρακτήρ· πᾶσαν ὠφέλειαν κή βλάβην
 ἕξ ἑαυτῷ παροδοκᾷ.

C A P. LXXI.

V IS pingam Sapientem unâ, Stultumque, tabellâ?
 Hic esto Stultus, qui, quod metuat, cupiátve,
 Extra Se positum esse putat : Contrarius Alter,
 Quod metuat, cupiátve, scit Unum Se Penes esse.

Κ Ε Φ.

Κ Ε Φ. οβ'.

Σ Ημῶα τρυκόπιοντϑ. ὄδῆνα ψέγῃ, ὄδῆνα ἐπαμῆ, ὄδῆνα μέμφετα, ὄδῆνι ἐγκαλεῖ, ὄδῆν τῶι ἑαυτῷ λέγῃ, ὡς ὄντϑ πινός, ἢ εἰ-δότος π. ὅταν ἐμποδιῶῃ π, ἢ κωλυτῆ, ἑαυτῷ ἐγκα-λεῖ. καὶ πς αὐτὸν ἐπαμῆ, κατῶγαλεῖ ὄ ἐπαμῆντος αὐτὸς παρ' ἑαυτῷ. καὶ ψέγῃ, ὄκ ἄπολογεῖται. τῶι εἰσι δὲ, κατῶτϑ @ ἄρῶτοι, εὐλαβέμῃός π κη-νῆσα τῷ κατῶσαμῆων, πελὶ πῆξιν λαβῆιν. ὄρεξιν ἄπα-σαν ἤρηκεν ἀφ' ἑαυτῷ. πλὴ δ' ἐκκλισιν εἰς μόνα τὰ τῶτῶ φύσιν τῷ ἐφ' ἡμῖν μετατέθεικεν. ὄρμῆ τῶτῶ ἄπαντῶ ἀνεμῆνῆ χεῖται. ἀν ἡλίθιος, ἢ ἀμαθῆς δο-κῆ, ὄ πεφῆνπκε. ἐνί τε λόγῳ, ὡς ἐχτῆρὸν ἑαυτὸν παραφυλάσσει καὶ ὄπίβυλον.

C A P. LXXII.

P Rofecítne aliquis? Certis cognoscere fignis

Id licet; Haud quenquam laudat, probrífve laceffit,

Haud culpat quenquam, neq; quenquam crimine damnat.

Non de Se loquitur, tanquam sapientior efflet

Aut aliis melior : Res illum fiqua moretur,

Res fiqua impediát, fe damnat & increpat unum.

Numquis

Numquis eum Laudat? laudatorem, intus, ineptum,
Inque sinu ridet, præconem exosus hiantem.
Numquis eum Culpat? tantundem est: id quoque flocci
Pendit, nec verbum contra unum reddere curat.
Et luxavit uti siquis crus, inque locum vix
Tandem restituit, jam cautiùs & pedetentim
Incipit ire, pigrisque movet se passibus æger,
Et baculo innixus circumspicit, & cavet, aspri
Offendat nequid, pedibus neque credulus audet
Fidere, dum firmæ redeunt in corpora vires:
Sic aget Ille recens doctus. Tum nil petet extra
Sollicitus, metuetque nihil, nisi pellere Marte
Quod potis Ipse Suo est, & cui ratio æqua reclamat.
Tum demùm quæcunque optat, moderatiùs optat
Omnia, nec temerè in præceps cæco impete fertur.
Sibilet hunc populus; nil pensi est: clamet inertem,
Insulsumque, hebetemque; haud abnuit: adde asinumque,
Et lapidem, plumbumque super; juxtà omnia furdo

Narras ; Unus homo est, idemque : Sed interea Se
 Infidiatorem catus & veluti timet hostem.

Κ Ε Φ. ο γ'.

ΟΤΑΝ τις ἰπὶ τῷ νοεῖν καὶ ἔξηγεῖσθαι διδά-
 σθαι τὰ Χρυσίππου βιβλία σεμνύεται, λέ-
 γει αὐτὸς πρὸς σαυτὸν, ὅτι, εἰ μὴ Χρυσίππος ἀσαφῶς
 ἐγγράφει, ὁδὲν ἂν εἶχεν εἶπε εἶπε εἶπε εἶπε εἶπε εἶπε
 ἐγὼ δὲ τί βέλομαι; καταμαθεῖν τὴν φύσιν, καὶ αὐτὴν
 ἔπεσθαι. ζητῶ οὖν, τίς ὅστις ὁ ἔξηγέμενος; καὶ ἀ-
 κύσας ὅτι Χρυσίππος, ἔρχομαι πρὸς αὐτόν. ἀλλ' ἔ-
 νοῶ τὰ γραμματικά. ζητῶ οὖν τὸν ἔξηγέμενον. καὶ μέ-
 λει τῶν ἔργων ἔγωγε σεμνὸν ὁδὲν. ὅταν δὲ εὕρω τὸν ἔξη-
 γέμενον, ἀπολείπεται μετὰ τὴν τῶν παρηγεγνημένων
 τῶν αὐτῶν μόνον σεμνὸν ὅστις. ἂν δὲ αὐτὸ τῶν τῶν
 ἔξηγεῖσθαι θαυμάσω, τί ἄλλο ἢ γραμματικὸς ἔπετε-
 λέσθην ἀντὶ φιλοσόφου; πλιὸν γὰρ δὴ, ὅτι ἀντὶ Ομή-
 ρου Χρυσίππον ἔξηγέμενος. μᾶλλον οὖν, ὅταν τις
 εἴπῃ μοι, ἐπανάγνωθί μοι Χρυσίππον, ἐρυθρίῳ, ὅταν
 μὴ διώωμαι ὅμοια τὰ ἔργα καὶ σύμφωνα ὀπιδεικνύειν
 τοῖς λόγοις.

CAP. LXXIII.

EST homo, Chrysippi qui volvit scripta, animoque
 Cuncta tenet commissa fideli, atque omnia ad un-
 Callet; quin effert sese hinc, planéque beatus ^{[guem}
 Applaudit sibi, & ex chartis pretium arrogat istis
 Concutiens alas: Verùm, nî obscurius illud
 Chrysippi esset opus, nisi fortè ea lucis egeret
 Pagina, jactandi temet quis tum locus esset?
 Hic adèd fons atque rei caput; En, duce certum est
 Vivere Naturâ, atque uti Ratione Magistrâ.
 At mihi quis præcepta dabit? quóve auspice nitar?
 Chrysippo: quis enim melior? Numero æra, librumque
 Mox emo. Deinde rogo, quis luce carentia verba
 Explicat? Hanc aliquis mî Interpres præstat opellam.
 Hactenus haud quicquam merui, neque splendida laudis
 Præmia mî posco. Superest jam munia vitæ
 Sancta tueri, & ad hanc mores componere normam;
 Hic Labor; hæc meritam spondet Victoria palmam.

Sin moror in Verbis tantùm, merus exeo nempe
Grammaticus ; sacrum pono Virtutis amorem ;
Exeo Grammaticus, vel solâ hâc scilicet in re
Diffimilis sum Grammatico, quòd volvit Homerum
Ille, locum supplet Mihi dum Chryssippus Homeri.
Quòd si fortè aliquis dicat mihi, Fare, age, quæ sint
Dogmata Chryssippi, monstres, pérque omnia ducas
Ignarum, Me continuò pudor opprimit ingens,
Quòd mea Sermoni tà m dissona Facta repugnant.

Κ Ε Φ. ο Δ'.

ΟΣΑ ἀρεπύθεται, τύτοις, ὡς νόμοις, καὶ ὡς
ἀσεβήσων ἀν παρὰ βῆς πι τούτων, ἔμμενε.
ὅ, πι Δ' ἀν ἐρή πια δέ σου, μὴ ὄπιπρέφω. τῦτο γῦ
ὄκ ἐτ' ὄσι σόν.

CAP. LXXIV.

HÆC præcepta, velut Leges, servare memento,
Quas violare nefas; neque pendas unius assis,
Quid Populus dicat. Cujus est res? an Tua, fodes?
Non; Verùm Alterius. Quid ni hanc Curaverit Alter?

Κ Ε Φ.

Κ Ε Φ. οέ.

ΕΙΣ ποῖον ἔπι χρονον ἀναβάλλη τὸ τῆς βελπί-
 των ἀξιῶν σεαυτὸν, καὶ εἰ μὴδενὶ παραβαίνειν
 τὸ ἀφαιρῶντα λόγον; πῆρὲιληφας τὰ θεωρήματα, οἷς
 ἔδει σε συμβάλλειν, καὶ συμβέβληκας· ποῖον ἔπι δι-
 δάσκαλον προσδοκᾶς, ἵνα εἰς ἐκείνον ὑπερτῆς τὸ
 ἐπανόρθωσιν ποιῆσαι τὴν σεαυτῶ; ὅκ' ἔπι εἰ μειρά-
 κιον, ἀλλὰ ἀνὴρ ἤδη τέλει. ἀν τοίνυν ἀμελήσης,
 καὶ ῥαθυμῆσης, καὶ αἰεὶ ὑπερτέσης ἐξ ὑπερτέσεων ποιῆς,
 ὑπερτέσης ἐκ ὑπερτέσεων, καὶ ἡμέρας ἄλλας ἔπι ἄλ-
 λας οἰεῖσης, μὴ δὲς ὑπερτέσεις σεαυτῶ. λήσης σεαυ-
 τὸν ἐκ ὑπερτέσεων, ἀλλ' ἰδιώτης ἀφαιρέσης καὶ ζῶν καὶ
 ἀποθνήσκων. ἤδη οὖν ἀξίωσον σεαυτὸν βίῃν ὡς τέ-
 λειον καὶ ὑπερτέποντα, καὶ πᾶν τὸ βέλπιτον φαινόμενον
 ἔγω σοι νόμος ἀποβάτω. καὶ ἐπιπόνον τι, ἢ ἡδύ,
 ἢ ἐνδοξον, ἢ ἀδοξον προσάγει, μέμνησο, ὅτι νῦν ὁ ἀγὼν,
 καὶ ἤδη πάρεστι τὰ ὀλύμπια, καὶ ἐκ ἔστιν ἀναβάλλεσθαι· καὶ
 ὅτι ἄρα μίαν ἠπείαν καὶ ἐνδοσιν ἢ ἀπόλυτα ὑπερτέποντι,
 ἢ σώζεται. Σωκράτης ἔπως ἀπετελέσθαι, ἐπι πάντων
 ὑπερτέπων ἑαυτὸν, μὴδενὶ ἄλλω ὑπερτέπων ἢ τῶν λόγων.
 σὺ δὲ, εἰ καὶ μήπω εἰ Σωκράτης, ὡς Σωκράτης γε εἶ
 βυλόμην, ὀφείλεις βίῃν.

C A P . L X X V .

Surge, age; quid multos vivendi tempus in annos,
 Vivendi rectè differs? eia, incipe, & ardens
 Rumpe moram; Stimulos addat tibi vivida virtus;
 I, porrò nitaris, & acer ad ardua tendas.
 Jampridem hausisti vitæ præcepta beatæ,
 Jampridem hausisti præcepta hæc, atque probâsti;
 Cur igitur cessas? quem demùm, atque unde, Magistrum
 Expectas oriturum? O, si modò venerit Ille,
 Tunc ego qualis ero! Studiis tum denique honestis
 Incumbam, tum nempe Mei me cura subibit!
 Quin hodiè id fiat: Nonne est elapsa juventas?
 Nonne ætas animum poscit matura virilem?
 Sin fluitas levis usque, moramque moræ piger addis,
 Atque aliam ex aliâ mentem induis, atque vicissim
 Propositum mittis repetisque, & ludis in orbem,
 Indicisque diem, inde diem; proprio ipse peric'lo
 Desipis infælix; ignavia te tua perdit

Et latet incautum ; vives, morieris & excors.

Aude igitur præstare Virum ; sublimia cures ;

Et temet magnis tandem dignere triumphis ;

Quis summus Virtutis Apex sit, dispice ; Morum

Hæc tibi Regula, Lex hæc inviolabilis esto.

Atque hinc sive Labor tettricus, seu blanda Voluptas

Objicitur coràm, seu Famæ dulcis imago

Titillat mentem tibi, seu grave Dedecus urit,

Strenuus, ô, defende locum, neque turpiter arma

Abjicias ; Sonuere tubæ ; jam prælia fervent ;

Nec mora, nec requies fuerit ; non ludicra lis est

Hæc tibi ; de rerum summâ certamen habetur.

Sic olim divina boni Sapiencia crevit

Socratis ; hoc pacto cælestes attigit arces.

Quippe adèd Ille petens primam virtute coronam

Usque operi vigil incubuit, nec defuit unquam

Ipse sibi, oblitúsvè sui est ; quin gnavus in horas

Clarior emicuit, mentem non passus inertem,

Dum foli attentam Rationi præbuit aurem.

Fecerit Ille, inquis; Verùm neque tantus Ego sum,

Nec cupio certare minor. Quin Tu quoque tantus

Esse velis, atque his agites sub legibus ævum.

Κ Ε Φ. 05'.

Πρῶτος ἔστι ἀναγκαιότατος τόπος ἐν φιλοσοφίᾳ, ὁ δὲ χρήσεως τῆς θεωρημάτων ὄψις, ὁ τοῦ μὴ ψεύδεσθαι. δεύτερος, ὁ τῶν ἀποδείξεων οἶον, πόθεν ἔδει ψεύδεσθαι. τρίτος, ὁ αὐτῶν τέτων βεβαιωτικός, καὶ ἀσφαλιστικός. οἶον, πόθεν ὅτι τῆτο ἀπόδειξις. τί γὰρ ὅστιν ἀπόδειξις; τί ἀκολυθία; τί μάχη; τί ἀληθές; τί ψεῦδος; ἔκθεν ὁ μὲν τρίτος τόπος ἀναγκαιῶς ἀφ' ἑαυτοῦ δεύτερον, ὁ δὲ δεύτερος ἀφ' ἑαυτοῦ τρίτον. ὁ δὲ ἀναγκαιότατος, καὶ ὅπως ἀναπαύεται, δεῖ, ὁ τρίτος. ἡμεῖς δὲ ἔμπαλιν ποιῶμεν. ἐν γὰρ τῷ τρίτῳ τόπῳ διατρέβομεν, καὶ περὶ ἐκείνόν ὅστιν ἡμῖν ἢ πᾶσα σπουδή. ἔπειτα δὲ πρὸς παντελῶς ἀμελῶμεν. τοιγαρῶν ψυδόμεθα μὲν, πῶς δὲ ἀποδείκνυται, ὅτι ἔδει ψεύδεσθαι, περὶ ἑαυτῶν ἔχουμεν.

C A P. LXXVI.

Naturæ leges sanctas servare, duce uti
 Naturâ, atque intra descriptos vivere fines,
 Hic primus Sapientiæ honos, hic summus apex est;
 Utpote, Nequaquam mentiri, Haud Fallere quenquam.
 Alter ab hoc locus est, Cur quid, cur Non, sit agendum,
 Monstrare, & certam rationem evolvere recti;
 Utpote Mentiri Cur haud fas; fallere quenquam
 Naturæ Cur jura vetent, depromere causas.
 Ultima laus tandem fuerit, Quo quæque modo res
 Sit tibi demonstranda, tenere, atque omnia demùm
 Symbola & Instrumenta exponere totius Artis;
 Nempe Argumentum quid sit; quid ritè Sequatur,
 Quid Non; quid Verum fuerit, quid denique Falsum.

Atque aded infervit Classis postrema Secundæ,
 Hæc Primæ; in Primâ tandem requiescere fas est:
 Hæc loca stent tibi certa, hic esto immobilis ordo.

At Nos heu! Stolidi rem totam invertimus; Ultrò

Mentiri nobis mos est ; Mentimur, & usque
Mentimur porrò ; intereà satis esse beati
Nempe videmur, & hoc pacto veniamque mereri
Et palmam, quòd, nos si demùm quis roget, horæ
Momento percurrere possumus omnia vitæ
Officia integræ ; nec respirabimus ante-
Quàm liquidâ à nobis fuerit ratione probatum,
Mentiri quòd Non Fas est, neque Fallere quenquam.

Κ Ε Φ. ος'. οή'. οθ'.

Ε ΠΙ παντός ποροχείρρα εὐκτέον ταῦτα·
 Ἀγε δὴ με, ὦ Ζεῦ, καὶ σὺ ἡ Περωρωμένη,
 Ὅποι ποτ' ὑμῖν εἰμὶ διατεταγμένῃ·

Ὡς ἔφομα ἀουδαῖῃ καὶ ἠδὲ ἄοκνῃ·

Ἐὰν δὲ μὴ ἔθελω, ἔχῃ ἡπτόν ἔφομα.

οή'. Οπισ δ' ἀνάγκη συγκεχώρηκε καλῶς,
 Σοφὸς παρ' ἡμῖν, καὶ τὰ θεῖα ὀπίσσωταται.

οθ'. Ἀλλὰ καὶ τὸ τρίτον· ὦ Κεῖται, εἰ ταύτη τοῖς
 θεοῖς φίλον, ταύτη γινέσθω. ἐμὲ δὲ Ἄνυτος καὶ Μέλι-
 τος ἀποκτεῖναι μὴ δύναται, βλάψαι δ' ἔ.

C A P. LXXVII. LXXVIII. LXXIX.

FAta Sequor, quocunque ferant; Te, Jupiter, ultrò
 Te sequor haud tardus, quò quò me ducere malis.

Sin stolidus nitar contrà, luctansque repugnem,

Nil refert; trahar ingratis tamen, inque ligatus

Obtorto frendens ducar, ceu bellua, collo.

LXXVIII. Qui fato obsequitur, sapit, admissusque vi-
 Conciliis Divorum, & sentit cum Jove summo. [detur

LXXIX. Talis

LXXIX. Talis eras Tu, Cecropiæ Lux inclyta terræ;

Te veneror, Divine Senex, Tuâque aurea dicta

Æternùm recolo, atque alto sub pectore condo :

“ Sic placitum est Superis, Mihi nec minùs ; Esto, Any-
[tus me

“ Et Melitus privare valent vitalibus auris,

“ (Credo equidem) & vacuas Erebi demittere ad umbras ;

“ Lædere num poterunt, Damno aut multare? Negabo.

*Upon all occasions, we ought to have these Maxims
ready at Hand.*

*Conduct me Love, and thou, O Destiny,
Whenever your Fates have fix'd my Station,
I follow cheerfully ; and did I not,
Wicked and wretched I must follow still.*
from a Poem of Cleanthes.

F I N I S.

*Who-er yields properly to Fate is deem'd
Wise among Men, and knows the Laws of Heaven.*
from Euripides.

and This Third

*O Crito, if it thus pleases the Gods, thus let it
be. Anytus & Melitus may kill me in deed,
but hurt me they cannot.*
from Plato's Crito. & Apology.

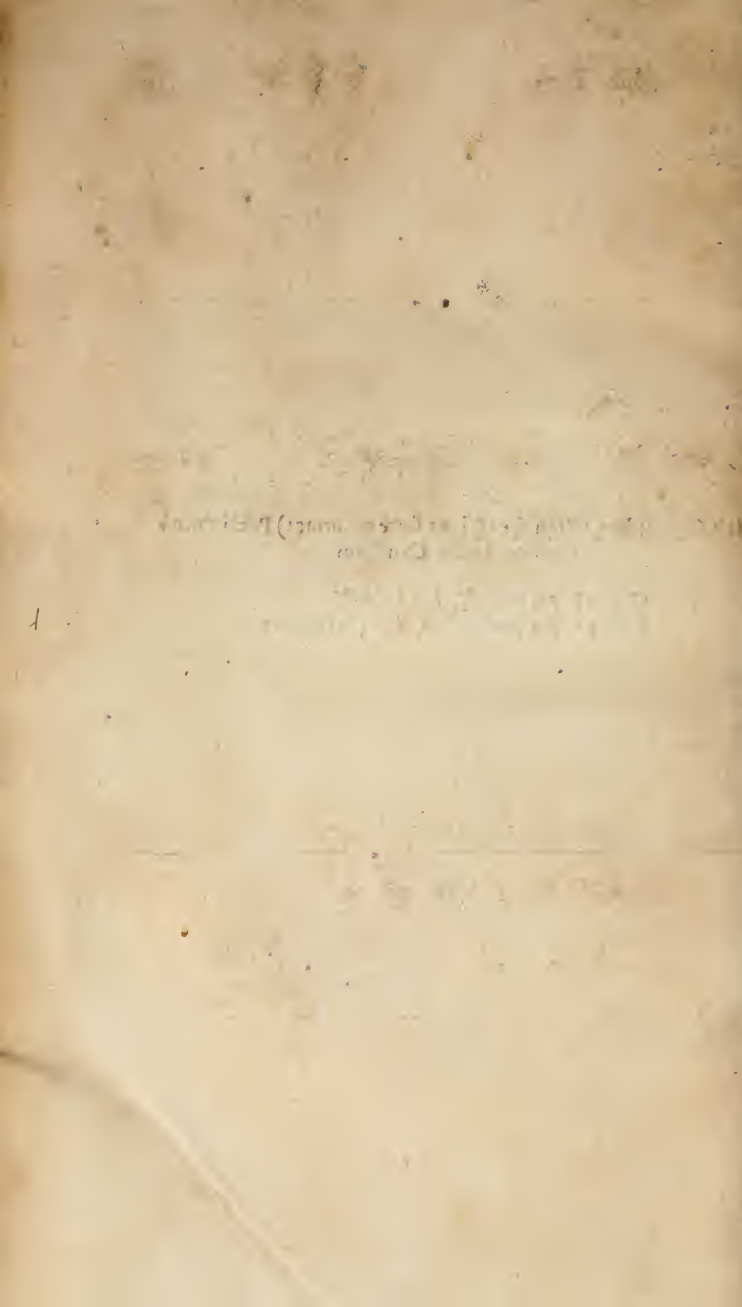

His sequentibus, reliquisque (siqua fortè occurrant) Præli *Erratis*
ignoscat Lector Candidus.

Cap. 18. *pro ἐπιστολῶν, lege ἐπιστολῶν.*

Cap. 31. *pro profundam, lege profundam.*

5/2/26

8391

